

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET.

N:r 16 (747).

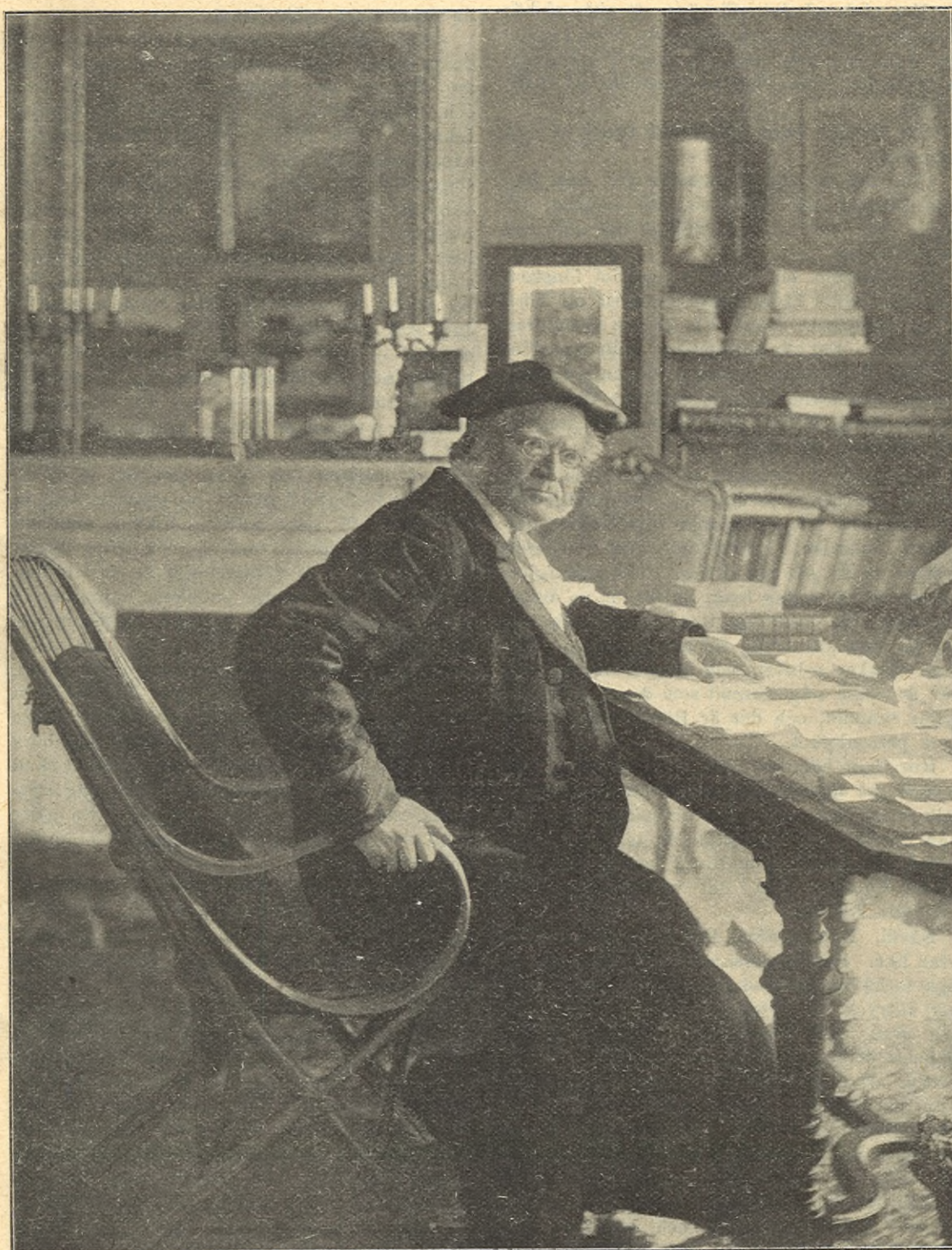
LÖRDAGEN DEN 20 APRIL 1901.

14:DE ÅRG.

PRENUMERATIONSPRIS PR ÅR: IDUN KR. 6:— IDUNS PRAKTUPLAGA » 8:— IDUNS MODETIDN. MED PL. » 5:— IDUNS MODETIDN. UTAN PL. » 3:—	UTGIFNINGSTID: HVARJE LÖRDAG. LÖSNUMMERPRIS: 10 ÖRE.	REDAKTÖR OCH UTGIFVARE: FRITHIOF HELLBERG TRÄFFAS SÄKRAST KL. 2—3. REDAKTIONSSEKR.: JOHAN NORDLING.	BYRÅ OCH EXPEDITION: KLARA S. KYRKO GATA 16, 1 TR. ÖPPEN KL. 10—5. ALLM. TEL. 6147. RIKS 1646.	KOMMISSIONÄRER ANTAGAS ÖFVER HELA LANDET PÅ ALL- DELES SÄRSKILDRT FÖRMÅNL. VILLKOR. STOCKHOLM IDUNS KUNGL. HOFBOKTRYCKERI.
---	--	---	---	--

BJÖRNSTJERNE I NATTROCK.

Paris, april, 1901.

BJÖRNSTJERNE BJÖRNSTJERNE I SITT HEM I PARIS.

EFTER FÖR IDUN TAGEN FOTOGRAFI AF M. ALBIN, PARIS.

HUR JAG lyckades åstadkomma det absolut enastående porträtt af den världsberömde skalden, hvilket i dag pryder Idun och som jag kan garantera är det allra senaste af honom, det är en hel liten historia, och jag vill berätta den.

Min hustru och jag voro på visit hos Björnstjerne Björnson en eftermiddag för några dagar sedan. Han tar emot alla dagar klockan 3, ty han har blifvit tvungen att fixera en mottagningstid, så öfverlupen är han af visiter af alla möjliga människor — jag höll på att säga nationer — och han är så frikostig att hålla sig till de besökandes disposition på den angifna timmen.

Den dagen var han indisponerad. En allvarsam förkylning hade tvungit honom att hålla sig inne någon tid. Som konvalescent tog han emot intimt i nattrock, sin svarta baret på det hvitlockiga hufvudet och ett par höga sälskinnsstöflar på fötterna. En mera »målerisk» Björnstjerne Björnson kunde man ej få se. Genast sade jag mig själf, att just sådan ville jag presentera den store diktaren för Iduns läsecrets. Det skulle utan allt tvifvel bli det mest originella porträtt af honom, som publicerats.

Och efter lämplig ingress gick jag lös på porträttfrågan.

»Ni vill ha ett porträtt af mig? Gärna. Se här finns ett, taget i Kristiania strax innan jag reste ut. Tycker ni om det?»

»Ypperligt. Jag tackar oändligt.»

»Ni vill ha det. Godt! Se här!»

Han satte sig ned och skref en dedikation, och jag sade honom, hur glad jag var öfver detta souvenir.

»Men... skulle jag till att invända.»

»Kanske ni tycker mera om det här?» afbröt han och visade mig ett stort fotografi, taget här af en bland Paris allra förnämsta fotografer.

»Superbt! Ett verkligt konstverk! Men... det är för Idun, och de hålla på interiörer, och...»

»Nå, skulle det inte lämpa sig?»

»Naturligtvis... men tillåt mig... skulle ni bli missnöjd, om jag bad att få taga er här inne, just sådan som ni står här.»

Det såg verkligen ut, som om min farhåga skulle besannas. På den mäktiga pannan uppsteg ett moln, och ögonbrynen drogo sig betänkligt tillsammans.

»Vänta, här är ett annat!» utropade han och begynte ånyo leta i sin samling.

Nej, det lönade tydligen icke mödan att insistera. Han ville ej höra på det örat, det var alldeles klart. Och samtalet gled in på andra vägar. Men då vi sade farväl, beslöt jag mig för att, det månne bli nåd eller onåd af, göra ett sista angrepp.

»Nå, eftersom det måste så vara,» svarade han godmodigt, nästan undergifvet, »så låt fotografen komma! Men lofva mig, att det inte blir långvarigt. Jag säger er uppriktigt, att jag är så trött på att posera, att jag bokstafligen plågas af det.»

M. Albin har berättat mig, att han utförde »operationen» på mindre än fem minuter, och det får man då väl kalla att göra pinan kort.

Detta är historien om, hur Idun fick det mest originella porträtt, som existerar af Björnstjerne Björnson.

Men nu skulle för mig återstå att med denna min penna teckna en lika intressant bild af denna väldiga personlighet, och än en gång nödgas jag nedslagen erkänna min pennas afgjorda underlägsenhet i jämförelse med fotografikamerans och de kemiska syrorernas resurser. Måhända skall fotografen kunna komplettera den bild, jag på grund af utrymmesskäl och uttrycksmedlens ofullständighet endast kan skissera.

För öfrigt, kan någon väl rimligen förutsätta, att man inom en tidningsartikels tränga ram skulle kunna gifva något annat än en skiss af en man, hvilkens mäktiga ande uppenbarat sig på så mångsidigt sätt på det andliga lifvets skilda områden, en gestalt, som dominerar hvar helst han framträder, vare sig såsom lyrisk diktare, såsom dramaturg, såsom politisk skriftställare och talare? Men eftersom nu Iduns läsekrets har framför sig en bild af Björnstjerne Björnson i all intimitet vid hans skrifbord, och eftersom — så vidt jag har mig bekant — ganska litet blifvit skrifvet om den store skalden såsom enskild person, medan man redan har en hel litteratur om honom såsom offentlighetens man, så låt mig försöka att teckna honom, sådan jag funnit honom i det tillfälliga, förtjusande hem han bebor här i Paris.

Det är i n:r 187 rue de la Pompe, alldeles i hörnet af den härliga avenue du Bois de Boulogne, som den bekante förläggaren och utgifvaren af den stora politiskt satiriska tidningen »Simplicissimus» i München har sin superba våning här i Paris. Han bor som en minister, omgifven af allsköns modern komfort och artistisk lyx, och hans hustru, Björnstjerne Björnsons dotter, för spiran i detta hem som en den kvinnliga gracens och huslighetens furstinna. I deras hem härskar den nordiska gästfriheten, och det är i synnerhet litteraturens och konstens aristokrati, men äfven politikens märkesmän, som samlas där. Det är en salong, som kanske ej skall inregistreras i det exklusiva pariserlifvets krönika, därför att den icke är en parisisk, utan en

europaisk salong, men som otvivelaktigt har sitt inflytande på idélifvet inom de kretsar, där man vågar och orkar se öfver den allt ängsligare bevakade nationella gränsen. Den skall måhända en gång visa sig ha utöfvat ett större inflytande på den franska litteraturen, än man nu anar, ty där ha åtskilliga af den unga generationens bästa andar omedelbart eller indirekt genom Björnstjerne Björnson kommit i intim beröring med den nordiska litteraturens ande och af denne mottagit befruktande impulser.

Den store skalden har nu några månaders tid jämte sin alltjämt ungdomliga, intagande fru bott i detta dotterns och mågens hem, medan han avslutat sitt nya drama »Laboremus». Han var just i färd med att packa sina kappsäckar för att resa till Tyskland och bevittna det segertåg hans »Over Evne» just nu gör på de flesta största scener, då en svår förkylning obarmhärtigt stängde honom inne i hans hem, och på de tre sista veckorna har han icke satt sin fot utom dörren. Örnens vinge är bunden, och han lider svårt af fångenskapen.

»Vet ni hvad det vill säga att sitta så här framför sitt arbete och känna sig dum, ohjälpligt dum?» sporde han och pekade på manuskriptbladen, som lågo kringströdda på skrifbordet.

Och medan hans hand föll tungt ned på papperet:

»Ah, det är att bli rasande af! Och jag, som längtar till München, till Leipzig, till Berlin för att se hur dejligt det går med Over Evne!»

Jag kastade en blick ut genom fönstret. Där ute tvärs öfver gatan skymtar ett hörn af en trädgård. Aha! Nu är jag orienterad där nere. Det är trädgården, som omgifver det lilla hôtel, som i somras så pompöst titulerades »furstarnes hôtel» och hvars förste gäst var — kung Oscar. Nu ligger terrängen öde och utbjudes till salu.

Öfver allt i rummet, på hyllor och bord, böcker, dyrbara planschverk, kartor, tidskrifter. På väggarna trängas gamla venetianare, umbriska mästare, holländare med moderna målare af ett par tre skolor. Två gipsafgjutningar af skaldens byst, utförd af en norsk konstnär för, som jag tror, statens räkning, stå på sina kaveletter för att retucheras. Här inne härskar arbetets och konstens ande, men där är också något annat som dominerar, som fyller rummet, och det är Björnstjerne Björnsons personlighet.

Hur han härskar i det skrifna ordet, från scenen, på talarestolen, det känna nordens tre folk redan från decennier tillbaka. Men hur han dominerar i den trängre kretsen i hemmet, bland människor, som förstå honom eller vilja förstå honom... ja, det var egentligen dit jag ville komma.

Nåväl, Björnstjerne Björnson är en värd utan like. Han intresserar sig för edra personliga förhållanden med en uppmärksamhet, som ger intryck af sympati. Men hvarför skall jag säga »ger intryck af»? Jag är tvärtom alldeles öfvertygad om, att sympatien är uppriktig. Han är hvad en fransman skulle kalla »un psychologue désintéressé». Han vill se till botten af ert lif, därför att han ej kan se bara ytan, men han tänker ej exploatera er. Nej, var lugn! Han ser blott efter människan för det mänskligas skull. Han är den utsökta artigheten själf, och om han som polemiker ej sparar på ganska barska sanningar, präglas hans personliga umgänge, hans samtalston af finkänslighet och ett smittande godt humör. Mot damerna är han chevaleresk och särskildt älskvärd. Vet ni, hvad han säger

om de svenska kvinnorna? De äro »dejlige, varme, lyriske».

»Än norskor då?» Och jag, som gått och beundrat dessa ranka, hurtiga, friska unga kvinnor där på Karl Johan! De voro hänförande!

»Ja, ja de äro präktiga, de också. Visst äro de bra, våra norska jäntor!» Och en obeskriflig värme lyser i skaldens blå ögon, då han talar om »henne», denna hängifna, denna enda, som vandrat med honom ett så långt stycke på lefnadsvägen. Framför oss ligger ett af de första exemplaren af hans nya arbete »Laboremus».

»Det är dediceradt till Caroline. Förresten, allt hvad jag skrifvit är tillägnadt min hustru. Hon skrifver rent allt för mig. Hon lefver igenom med mig min dikt.»

Och samtalet glider öfver från det ena ämnet till det andra. Vi tala om den fjärde akten i andra delen af »Over Evne», hvilken af kritiken, ej minst i Frankrike, där de tre dramatiska enheterna äro en dogm lika helig som treenighetsläran för kyrkan, så ifrigt debatterats och betecknats såsom stridande mot de dramatiska stillagarna.

»Men det är ju uppsåtligt jag brutit mot dessa lagar,» säger Björnstjerne Björnson. »De tre akterna äro byggda så, att pjäsen kan och, enligt häfd, bör sluta med den tredje. Likaså i »En fallit», där jag första gången experimenterade med en epilog, som lyfter slöjan för framtiden. När katastrofen väl var anbragt på sin plats och allt enligt gamla receptet var färdigt, sade jag mig själf så här: »men publiken går missnöjd, otillfredsställd från teatern. Om jag skulle visa en bit af det lif, som följer efter upplösningen?» Jag satt på teatern i München en gång incognito — och Gud skall veta, att det var kinkigt nog, ty Possart, direktören, gjorde allt för att få visa mig — och där kunde jag iakttaga verkan af denna försonande fjärde akt i »En fallit». Ja, vet ni, publiken satt där så belåten och tyckte det var så hjärtinnerligt trefligt att se, att inte olyckan, sorgen, förödelsen få sista ordet i dikten, utan att människorna förmå resa sig och börja bygga upp på nytt. Ty förhållandet är, att »le bon sens» hos den stora publiken uppreser sig emot den konsekvent tragiska upplösningen. Den säger, att lifvet är ej sådant, och eftersom vi nu sträfva att på scenen gifva lifvet, d. v. s. de stycken däraf, som diktens form kan upptaga och återspegla, så hvarför skulle vi ej våga att lyfta en flik af framtiden, bara därför att gamla skolregler bjuda, att det skall vara slut med »katastrofen»? Och jag upprepar, att publiken tycker om det. En gång skall denna dramats öfverbyggnad bli erkänd och nödvändig.»

Så blef det tal om den franska exklusiviteten. Björnstjerne Björnson har sagt, att fransmännen äro Europas kineser. Det är blixtrande och träffande på håret. Han förklarade sig närmare.

»De ha kommit så långt i kultur och särskildt i konstnärlig fölelse och fulländning, att de nu måste stå stilla. De ha formfullkomningen inom sig, och det, som kommer utifrån, ter sig för dem såsom något mer eller mindre stoffartadt, oarbetadt. När en idé icke kommer till dem vattenklar och genomskinlig, är den dem ligkiltig. På sin höjd väcker den deras nyfikenhet och förvåning. Se hur de mottagit Ibsen, som obestriddligen är samtidens störste dramaturg! De ha nu i många år varit i beröring med honom, och ändå är han innerst för dem obekant och obegriplig. Är inte detta kineseri? Nu tro de, att jag är på misshumör, för det de ej höjt

Den friskaste och angenämsaste är F. Pauli's ELECTA-EAU DE COLOGNE. Stockholm 1897 erhöi F. Pauli's Electa Eau de Cologne högsta utmärkelsen och guldmedalj. Äfven prisbelönt London, Chicago, Paris m. fl.

Hårets affallande. En läkare, som sedan flere år i Stockholm behandlar speciellt hudsjukdomar, skriver följande: »Af alla i handeln förekommande medel, afsedda för behandling af de parasitära hudsjukdomar (seborrhé, mjäll o. d.) på hvilka hårets affallande i de flesta fall beror, känner jag intet, som vid anställda prof visat sig så verksamt och i så hög grad förtjänar användas som Azymolstimulus — —». Vid Londonutställningen 1899 erhöi F. Pauli's Azymolstimulus guldmedalj såsom det bästa hårvatten.

SOMATOSE

Erkändt bästa krafthöjningsmedel.

Ökar aptiten i hög grad. Erhålles på apotek.

min »Over Evne» till skyarne. Ack, långt innan Lugué Poë bad mig om att få uppföra mitt stycke, visste jag, att de ej skulle förstå mig, och jag sade honom det också. Förresten, hvad jag yttrat om fransmännen och som blifvit reproduceradt i parispressen, det är sagdt långt innan min pjes uppfördes.»

Medan han talar, äro mina blickar ofväändt fästade på det rörliga minspelet, det skiftande uttrycket i detta kraftiga ansikte, i dessa snilleblixtrande ögon. Det är en energisk öfvertygelse, som talar därur, men därjämte en oemotståndligt fängslande hjärtevärm. Och dessa egenskaper, hvilka jag i så hög grad beundrat hos honom såsom folktalare, präglade hans personliga umgänge på ett så mäktigt sätt, att jag förstår, huru en hvar, som närmar sig honom eller kanske rättare som han tillåter närma sig, måste skiljas från honom som vän och känna sig stolt däröfver. Trofasthet är i hans ögon, och trofast är hans handslag, och när vi skiljas från honom, är det som om vi lämnade någon, som vi aldrig, aldrig ville mista.

THEODOR LINDBLOM.

VÅRA FLICKORS FRAMTID. AF HANNA KAMKE.

DET ÄR EN viktig fråga, som här beröres och väl värd att djupare dryftas. Saken skulle ställa sig betydligt mycket enklare, om man visste, att flickorna förr eller senare kunde få följa sin egentliga bestämmelse att bli maka och moder, men då det äfven i vårt land finns flere kvinnor än män, måste alltid en del af de förra gå ogifta. Nu förblir emellertid inte blott öfverskottet af kvinnor ogifta, utan en hel del flere, hvilket hufvudsakligen beror på männens, och särskildt de mera burgnas, växande obenägenhet att ingå äktenskap. Detta åter har sin grund i orsaker af mångahanda slag.

De flesta sundt tänkande, mycket unga män skulle gärna vilja gifta sig ganska tidigt, men äro dock numera sällan i stånd att realisera denna önskan. Om ej särskildt gynnsamma villkor föreligga, kan den unge mannen, på grund af olika skäl, ofta ej före sitt trettionde år tänka på att bilda eget hem. Detta hade mindre att betyda, om han då verkligen utförde, hvad han en gång i sin första ungdom betraktat som den största lycka, men under årens lopp hafva anspråken vuxit, egoismen ökats, och han ryggat tillbaka från att offra något af sin egen kära bekvämlighet. Han ser rundt omkring, hur de gifta männen måste sträfva och försaka för att kunna föda hustru och barn, men han besinnar ej, att mödorna och försakelserna rikligen uppvägas af lyckan och välsignelsen att lefva i ett ordnat familjelif.

Många unga män tveka också att binda sig, när de se den flärd och fåfänga en hel del af våra unga nutidsflickor dagligen visa, och de tveka att anförtro sitt lif åt kvinnor, som hafva en så ytlig syn på tingen, att deras första tanke alltid gäller lyx och komfort. Bland deras vänner har kanske en och annan råkat ut för en sådan lyxälskande docka, och med detta varnande exempel för ögonen våga de inte riskera framtid och existens. För de ytliga, ögat bedårande, så kallade stilfulla flickorna, som äro roliga att skämta och dansa med, se de inte de många präktiga, älskliga, oaktadt en fin uppfostran anspråklösa flickor, som skulle kunna verkligt

lyckliggöra en man, om han gaf sig möda att söka dem i hemmen eller ute i arbetet.

Ju tidigare den unge mannen ingår äktenskap, ju lyckligare för honom. Men just angående denna fråga äro meningarna mycket delade, då mången anser, att den unge mannen först bör få riktigt njuta af sin ungdom, innan han binder sig för alltid. För vår del skulle vi vilja se honom så fort som möjligt räddad undan ungarlivets faror och försatt i en ställning, där han kunde känna sig stå under sedligt ansvar.

Det är visserligen sant, att många män hafva så små inkomster, att de inte kunna tänka på giftermål, men det är också sant, att lika många, om inte flere, kunde bilda eget hem, om de ville nedsätta sina anspråk på komfort och lyx. Om man i stället för att genast skaffa sig en jämförelsevis stor våning med fullständig möblering efter nutidens fordringar, började med några få rum, hvilkas möblering småningom kompletterades, och dessutom i stället för att slå på stort, ge bjudningar och föra ett dyrbart uteliv, lefde enkelt och tillbakadraget i hemmet, då skulle äfven en ganska liten inkomst kunna räcka till. I många fall kan ju äfven hustrun, utom sitt husliga arbete, hafva någon biförtjänst, som kan upphjälpa ekonomien. Hvilken oerhörd ekonomisk och framförallt moralisk vinning för vårt folk skulle uppstå, om våra unga män redan tidigt blefve stadiga, ordentliga familjefäder, torde nog inses af hvarje tänkande människa.

Men detta önskemål kan i det stora hela aldrig nås, om vi ej redan från barndomen uppfostra våra söner till anspråkslöshet och sparsamhet, till sedlighet samt till aktning för och kärlek till familjelivet. Det är dock ej på sönerns uppfostran endast det härvid kommer an, utan äfven, om än ej i större mån, på döttrarnas. Så länge dessa äro fordrande och anspråksfulla samt mena, att äktenskapet för dem skall öppna vägen till ett angenämt, bekvämt och fritt lif, så länge duga de ej till hustrur åt arbetsamma, framåtsträfvande unga män. Men det är dock detta uppfostraren först och främst skall taga hänsyn till och därför redan från tidigaste barndomen uppfostra flickan till arbetsamhet och huslighet.

En sådan uppfostran till huslighet måste börja redan vid ganska späda år, ty om hon ej som barn vänjes att hjälpa till samt får håg och sinne riktadt åt det gemensamma hemmets vård, då skall hon svårigen längre fram få kärlek till husliga sysslor eller bekväma sig till att lägga hand vid dem. Flickor, som först vid femton, sexton år tvingas att arbeta i hemmet, göra det i allmänhet ganska motvilligt och betrakta det i bästa fall som ett nödvändigt ondt, som de så fort som möjligt söka komma ifrån. Moderns arbete med uppfostran blir betydligt mycket lättare, om hon låter flickan redan före skolåldern få sina bestämda, efter hennes för många lämpade plikter, som år från år ökas.

Ett af mödrarnas vanligaste fel, och som gör, att så många flickor bli odugliga och opraktiska i hemmet, är vanan att passa upp på barnen. Menar man det väl med sina barn, både gossar och flickor, skall man i stället vänja dem att hjälpa sig själfva samt för öfrigt ej vara generad af att taga emot deras hjälp och därmed lära dem att villigt passa upp på andra. Ju mera man i detta afseende ford-

Största härvarande lager af

Duktyger

Lakans-, Örngåttslärfter, Hollands, Madapolam, Broderier & Spetsar.

K. M. LUNDBERG

STOCKHOLM.

Priskurant med 1200 illustrationer franko.

3

rar, ju mera får man, och ju mera man skonar, ju mindre skonar man själf i en framtid. Det bör betraktas som den naturligaste sak i världen, att ett barn själfmant eller blott på en blick ger sin far eller mor hvarje handräckning, de behöfva. Fostras barnen så, skola mödrarna i en framtid ej nödgas arbeta och sträfva, medan unga herrn eller unga fröken sitter i soffan och ser på. Hvarför vi här betona, att äfven gossen skall lära att i sin mån vara påpasslig och hjälpsam, är därför, att vi skulle vilja varna mödrarna från att fostra sina gossar till hustryanner. Detta mindre af omsorg för mödrarna, som gärna kunde känna det ris, de själfva bundit, utan af misskund med den stackars hustrun, hvilken väl och ve en gång skola vara beroende af en sådan bortskämd egoist.

Ehuru flickans husliga uppfostran, som ofvan nämnts, skall börja redan i tidigaste barndomen, så kommer dock en tid, då den måste skjutas åt sidan, och det är under skoltiden, särskildt i de högre klasserna. Skolarbetet fordrar nämligen numera så mycken tid, att extra tidsödande saker svårigen medhinnas. Men fastän vi förorda, att flickan under denna tid befrias från mera maktpåliggande husliga sysslor, så står dock fast, hvad vi förut betonat, att små handräckningar fortfarande kunna begäras. Under julferierna och i synnerhet under de långa sommarferierna däremot böra flickorna år från år mera invigas i allt, som rör hushållskonsten, och småningom vänjas att på eget ansvar sköta matlagningen, bakning, syltning, saftning m. m., så att hon vid tjuguarss ålder kan någorlunda sköta ett hushåll.

(Slut i nästa nr.)

TRE GAMLA STOCKHOLMS-PRÄSTGÅRDAR.

DE RIKTIGT GAMLA prästgårdarne med sin prägel af varm hemtrefnad och med den idylliska poesien skimmer sväfvande som ett soldis kring knut och tak äro ju i regeln endast tillfinnandes ute på landet i de hvita landskyrkor-nas grannskap.

Det är därför vi som ett kuriosum meddela bilderna af tre gamla prästgårdar, belägna inom hufvudstadens hank och stör, och till på köpet inom en och samma församling, nämligen Maria på Söder.

Det förstnämnda af dessa herdetjäll från svunna tider är beläget väster om Maria Höbergsgatan uti de s. k. Klockarebergen, där en klockstapel fordom funnits och där Rosenlundsgatan nu spränges fram genom bergets västra sida.

Huset är af trä, byggt i en vinkel, med tak af tegel och med pelare vid ingången, som bär adressnumret 18 Bengt Ekenhjelmögatan. Men det har ock en annan adress, nämligen 29 gamla Prästgårdsgatan. Den senare gatan hade detta namn endast västerut, den östra eller hitre delen af den

samma kallades St. Staffans gränd ända ned till Fatbursbrunnsgatan (Svedenborgsgatan). Det var först den 28 december 1857 hela sträckan fick namn af gamla Prästgårdsgatan.

Nu framställer sig den helt naturliga frågan, om prästgården verkligen legat så långt från Maria kyrka. Oaktadt en rik samling anteckningar öfver Stockholm finnes hos författaren af dessa rader, kan detta spörsmål ej med bestämdhet besvaras, enär uppgifterna från fordom i mångt och mycket motsäga hvarandra. Redan år 1592 utgjorde emellertid Södermalm egen församling under Maria, hvar efter malmen 1654 delades i två församlingar.

Det heliga korssets kapell, anlagdt på 1200 talet, var beläget vid västra ändan af nuvarande St Paulsgatan säger en äldre anteckning; kapellet låg på sydvästra delen af Åsön eller vid nuvarande kapellgränd i Katarina församling, upplysa däremot nyare anteckningar. Lika stridiga äro uppgifterna beträffande Maria Magdalena kapell, som än säges vara anlagdt vid midten af 1300 talet, än byggdt af Sten Sture d. ä. 1489. Kapellet, från början oansenligt, men omgärdadt af en stor mur, lät Gustaf I år 1527 nedrifva med ständernas medgifvande, emedan han fruktade att fienden skulle kunna förskansa sig där.

Anledningen var den, att när Gustaf I år 1522 belägrade Stockholm, förskansade sig krigsöfversten Peter Fredag med 500 svenskar uti kyrkan och förstucko sig i densamma vid det utfall danskarne därvid under Diedrich Slaghök och borgmästare Gregorius Holst gjorde för att angripa det från Sättra till Södermalm flyttade svenska lägret; Fredag föll då danskarne i ryggen och tillfogade dem stor skada. Den trohet södermalmsboarne då visade, som icke förträdde, utan befrämjade detta företag skall (enl. en obestyrkt sägen) hafva varit anledningen till den resolution, som Gustaf II Adolf den 1 sept. 1626 gaf dem, att själfva äga rätten att tillsätta sina kyrkoherdar, hvilket privilegium sedan stadfästes af Fredrik I den 28 nov. 1720 med tillägget: hvilka sedan kunna med kungl. fullmakt förse. — Grunden till den nuvarande Maria kyrka lades år 1576 på samma ställe som den förra ståt, men arbetet med byggnaden afstannade tidtals, så att den icke till gudstjänst kunde invigas förr än 1634. Jämför man ofvannämnda årtal, kan man finna att gudstjänsten tidtals hållits på annan plats om kapellet då haft namn af St Staffans eller kallats något annat, kan icke afgöras.

Hela kvarteret Höga Loffet med adress Brännkyrkagatan n:r 14 och Tavastgatan n:r 5 kallas äfven *Gamla Prästgården*. Att en mängd stenhus blifvit tillbyggda den ursprungliga prästgården är tydligt, hvarefter hela kvarteret erhållit samma namn. Skolgränd ett kvarter väster därom låter oss ana, huru gammal denna prästgård är. Trivialskolan inrättades i Maria samma år församlings-

TRE GAMLA PRÄSTGÅRDAR I MARIA FÖRSAMLING I STOCKHOLM
FOTO PÖR IDUN AF A. BLOMBERG.

1. BENGT EKENHJELMSGATAN 18.
2. BRÄNNKYRKAGATAN 14.
3. HÖRNET AF RAGVALDS- OCH HORNSGATORNA.

delningen skedde, 1654, och redan i början af 1700 talet var skolan flyttad till Maria kyrkogård, hörnet af St Paulsg- och Ragvaldsgatorna.

Den tredje kända prästgården inom samma församling användes ännu för sitt ändamål och är som man vet ock belägen i hörnet af Ragvalds- och Hornsgatorna. Huset skall snart rifvas för att jämte en del af Maria kyrkogård lämna plats för utvidgning af den senare gatan. Prästgården flyttas då till St Paulsgatan, där den förra Elementarskolan nu ombygges för sagda ändamål.

Fritz.

IVAR HALLSTRÖM.

MED professor Ivar Hallströms i dagarne timade frånfälle efter en längre tids sjuklighet har vårt lands tonkonst förlorat en af sina populäraste utöfvare.

När den äldrige konstnärens sista operaverk, »Hin ondes snaror», förra året uppfördes å Svenska teatern, märktes bäst på de hyllningar, som då ägnades honom af publiken, huru högt uppuren han var som komponist. Idun meddelade vid detta tillfälle utförliga biografiska notiser om tonsättaren, hvadan vi nu fatta oss kort.

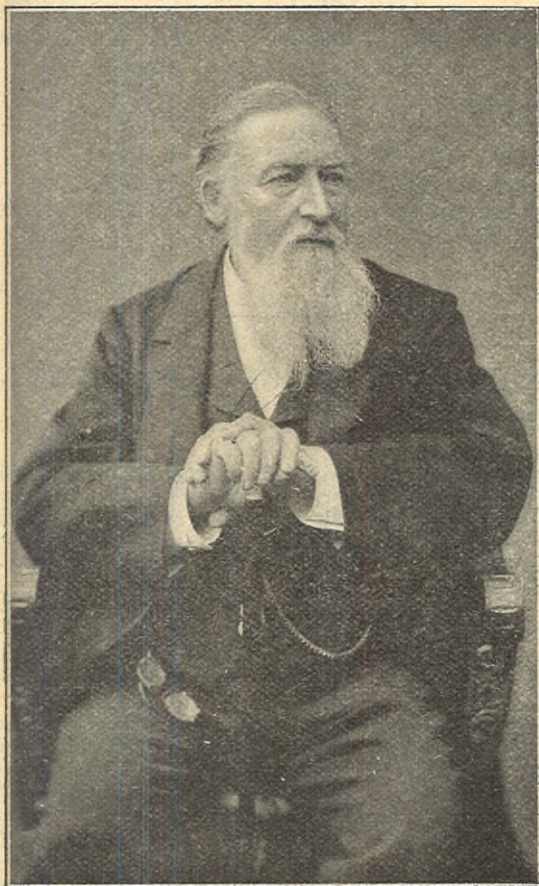
Det centrala i Ivar Hallströms konstnärskap var ett svärmiskt melodiskt behag, som präglade allt hvad han skref, vare sig det gällde romansen, där det bästa af hans ingifvelser fick sitt fullödiga uttryck, eller den större, mera kräfvande operaformen.

Någon de stora idéernas man var han ingalunda, och för de gripande själsrörelserna, de våldsamma passionerna hade hans lyra få eller inga toner. Men i romansens eller balladens smekande rytmer eller den muntra visans pärlande toner lyste det af sol, doftade det af vår och sommar eller susade höst vinden med mild melankoli.

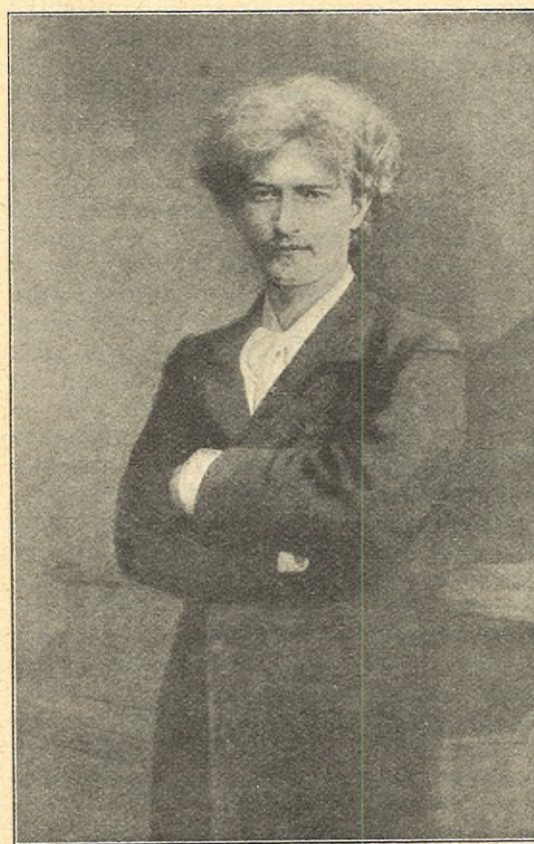
Hans produktionsförmåga var synnerligen stor, och till och med på sjukbädden, då

plågorna lämnade honom en smula ro, komponerade han bland annat en »Valse mélancolique», som han tillägnade sin läkare och hvilken komposition redan tillvunnit sig stor popularitet hos publiken.

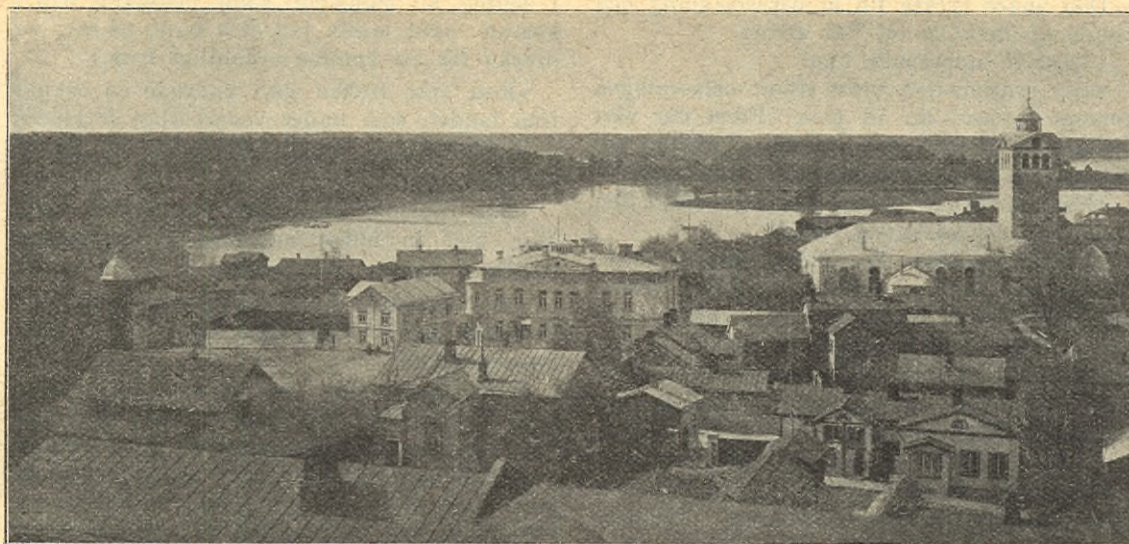
Den blide gamle diktaren, som nu vid 75 års ålder nått den stora hvilans lycka, efterlämnar minnet af en både som konstnär och människa ljus och varm personlighet.

IVAR HALLSTRÖM. A. JONASSON FOTO.

IGNAZ PADEREWSKI. DEN STORE RYSKE PIANISTEN, SOM NU BESÖKER SVERIGE FÖR FÖRSTA GÅNGEN. (SE: TEATER OCH MUSIK!)

VY AF EKENÄS.

EKENÄS OCH DESS VÄFSKOLA.

EN AF DE finska väfskolor, som på världsutställningen i Paris eröfrade silfvermedalj, är belägen i den lilla staden Ekenäs. En kort redogörelse för denna läroinrättnings arbete och några biografiska notiser om dess föreståndarinna, fröken *Nanny Odenwall*, förtjäna så mycket mer sin plats, som Ekenäs väfskola f. n. står modell till en likartad inrättning, som skall organiseras i Kiel.

Ekenäs är en af de vackrast belägna städer i Finland. Den ligger vid en söder ifrån långt in i landet skärande vik, Pojo vik, känd för sin skönhet. In i denna vik kommer man genom ett mycket smalt, men djupt sund, hvori utgjuter sig vattnet från den klara och friska Dagmarkällan, som kejsarparet alltid plägade besöka förr i världen under sina färder i den friska skärgården. Innanför sundet utvidgar viken sig till Ekenäs fjärd, hvilken tar formen af en oval, och hvori flere små täcka holmar ligga. På en i denna fjärd utskjutande udde ligger Ekenäs stad, som räknar ungefär 2,500 innevånare, af hvilka de flesta äro svensktalande.

Staden härleder sina privilegier från Gustaf Wasas tid och är således en af de äldsta i Finland. Dess plan anger ock dess ålder, dess gator äro smala och krokiga, dess kyrka af gråsten i kalkbruk är egendomlig och på samma gång vacker, det hela är pittoreskt, uppbyggdt som det är på en från vattnet uppstigande backe, hvilken delvis är ganska brant.

På senare tiden har staden blifvit tillbygd med ett par modernt anlagda stadsdelar, hvori gatorna äro breda och husen af nymodigare utseende. I ett af dessa nya hus är Ekenäs väfskola inrymd.

Skolan grundlades år 1872 af för saken intresserade personer i Ekenäs stad och dess omnejd, och hade till en början 10 väfstolar, hvilkas antal numera är betydligt större.

Undervisningen meddelas både på svenska och finska. Ty ehuru den bygd, hvori Ekenäs ligger, är nästan uteslutande svensk, infinna sig dock finsktalande elever från längre bort belägna socknar, hvilkas befolkning är finsk.

Undervisning meddelas i väfning af dräll, damast och enk-

i hel- och halfgobelin, hel- och halfflossa, rips och dubbelväfnader m. m. Därjämte äro införda särskilda slags väfarter, som härstamma från Sverige.

De mönster, hvilka begagnas i skolan, äro dels svenska, dels finska, dels utgöras de af moderna stiliseringar, utförda af inhemska artister.

Det är tydligt, att i en skola af denna art äfven andra ämnen än den praktiska väfnadskonsten förekomma. Speciellt utgör frihandsteckningen ett viktigt läroämne.

Som tidigare nämndes, erhöll skolan på senaste världsutställning silfvermedalj. Den har äfven på andra utställningar, där den varit representerad, erhållit flere pris, de flesta af första klass.

I Helsingfors utställer skolan för närvarande en stor *gobelin*, utförd efter en skiss af den kände finske målaren *Isto*. Gobelinen, som väcker mycken uppmärksamhet, föreställer en sommarnatt i höga norden. Solen, som står röd vid horisonten lyser öfver land, moar, sjöar med holmar, och det hela är mycket anslående. Gobelinen är utförd under fröken fröken *Nanny Odenwalls* ledning och är ett af de första och största alster af denna art i Finland.

Förtjänsten af att Ekenäs' väfskola utvecklats sig till en erkänt duglig läroinrättning, tillkommer i främsta rummet dess energiska föreståndarinna, fröken *Nanny Odenwall*, hvilken, redan förrän hon tillträdde sin befattning i Ekenäs, hade utfövat praktisk lärarinneverksamhet i den ifrågavarande branschen.

Fröken *Odenwall* är dotter till pastor *C. A. Odenwall* och hans maka *Mathilda Castrén*. Efter att ha genomgått privata fruntimmersskolan i *Gamla Karleby* ägnade hon sig åt väfnadskonsten, var lärarinna däri i *Kuopio* och senare lärarinna och föreståndarinna för den välkända *Wetterhoffska* väfskolan i *Tavastehus*. Sina färdigheter utvecklade hon under den tid hon redan var anställd som lärarinna genom att absolvera fullständig kurs

i väfnad vid *Handarbetets Väners väfskola* i *Stockholm*, samt genom en kurs i väfnad vid *Weberschüle für die Wollenindustrie* i *Aachen*. Därjämte har fröken *Odenwall* gjort flera kortare studieresor utrikes. Till Ekenäs flyttade hon vid väfskolans därstädes inrättande.

För närvarande besökes Ekenäs' väfskola af en ung dam från *Kiel*, hvilken ämnar genomgå skolan fullständigt för att därefter kunna upprätta en liknande anstalt i sin hemort. Damen i fråga synes på vår interiör från väfskolan sysselsatt vid den mellersta väfstolen. Bilden ger oss en föreställning om den flit och det arbete, som råder i läroinrättningen, ehuru den blott framställer en del af väfsalen.

Den andra bilden ger en vy från Ekenäs, ägnad att framställa den miljö, hvori man där lever, och hvilken i sin mån nog bidrager till att man ostördt kan syssla med sitt arbete.

J. REUTER.

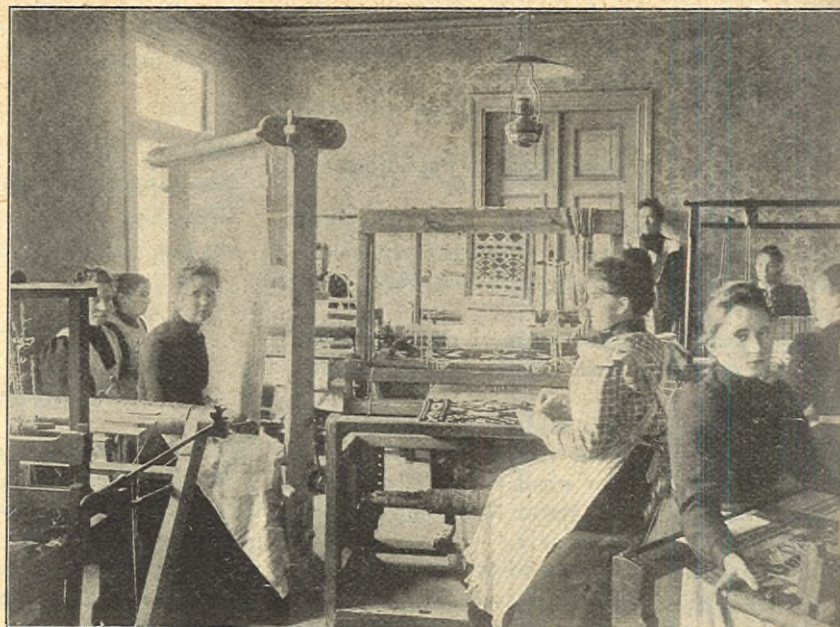
ISLOSSNING. VÅRSTÄMNING AF RAFAEL.

DET VAR I APRIL. Solen låg gassande öfver de töande taken, röken steg i höga pelare mot skyn, där den bredde ut sig i ett ljusst, mjukt formadt tåg. Vid stränderna skrapade sjungande arbetare gammal målning af de stora ångbåtarna. I småvikar låg ännu isen kvar, men utanför gick sjön öppen och hög.

En medelålders man lämnade staden och följde en sjöstrand, där strömmen brutit isen så när som på ett smalt band invid vasskanten. Han gick framåt stilla med böjdt hufvud, men då han litet emellan stannade och med mörka, allvarliga ögon såg sig omkring, spelade ett leende drag kring de fina läpparne.

»Hör, det är trasten som slår,» yttrade en liflig, ungdomlig stämma bakom honom.

Han vände sig om och utbytte hälsning med en helt ung man. Denne gick rak, nästan tillbakalutad, som ville han så helt som möjligt fylla sina lungor med den starka vårluften; hans tunna rock var uppknäppt, och hans strålande min utvisade, att han var höjd öfver den småomständigheten, att hans dräkt ej bättre harmonierade med hans bildade väsen. Då han nu slöt sig till den äldre mannen, drogs denne ovillkorligt med i den unges ilande takt.

INTERIÖR FRÅN EKENÄS' VÄFSKOLA.

FRÖKEN NANNY ODENWALL.

»Ni går som ett drivande isflak,» anmärkte den äldre småleende.

»Och så känner jag mig med,» utbrast den unge med glänsande blick, »känner, hur lifvet rycker mig med sig. A, den är härlig, den här islossningstiden! Hur safven går i en, och alla krafter inom en komma loss. Hur känslorna blomma fint som sälgens ludna, silfvergrå knoppar där, hur tankarne gå höga och starka som vågorna där längst ute. Är det inte härligt att spela med i denna vår-symfoni?»

»Jag lyssnar mer, än jag spelar med,» svarade den andre med sitt lugna tonfall.

»Men det är inte alls så roligt!» Den unge sträckte härvid fram armarna och betraktade ett ögonblick sina kraftiga, men välformade händer, hvilka han därefter åter stack i rockfickan. »Nej, taga i ett duktigt tag, det är min lust. Ser ni, hur gräset redan spirar fram i backarne; där borta kunde man gräva fram blåsippor ur ismarken. Flyttfågeln bygga redan bo. Rörelse, det är lif! Ett drivande isflak, sade ni? Ja — farten har jag nog, men följer inte viljelös strömmen; styr hvar jag vill med lidelsen vid rodret. Det där att kunna sätta in hela sitt lif på en sak, förstår ni!»

»Jag förstår er fullkomligt. Jaså, ni styr alltså hvar ni vill med den stora lidelsen vid rodret?» upprepade den äldre med ett fint, ironiskt och på samma gång ytterst välvilligt småleende.

»Alldeles, fast jag ser, ni inte behagar tro på mig. Ska' vi slå vad om, att jag med tiden blir en stor man, inte af ärelystnad, men af lifslust?»

»Gärna;» den andra skrattade lätt. »Om ni med stor menar ryktbar, hvilket jag anser osäkert. Men hvad jag tror är, att ni som en duktig karl kommer att bära på krossade illusioner.»

»Illusioner? Nå, det har ingen fara. Illusioner befattar jag mig inte mycket med. Jag är en fullblodsrealist. Men nu lämnar jag er åt edra drömmier, som redan halft beslöja er blick, och går hem och arbetar; på vägen insuper jag med alla mina sinnen våren, som ni tar in som en idé. Vi äro mycket olika, vi två, ehuru jag känner en liflig sympati för er!»

Lätt läggande sin hand på den unges arm, svarade den äldre:

»Och jag för er, min unge vän! Hvarför? Antagligen för att vi likna hvarandra innerst, där det lifsöde skapas, som ej har att göra något med vårt lifs yttre konturer.»

Den yngre, nyss på väg till fortsatt gång, hade stannat och svarade med blicken tankfullt fästad på strömmen.

»Så, ni menar... hvad menar ni med lidelse?»

»I fråga om er och mig: en upphöjd känsla.»

»Och ni menar, att med den vid rodret blir vårt lif i det yttre tillfälligheternas lek-boll och vår lifslup följer tidens böljor som isflaken!»

Den andre nickade stum, i det han satte sig på en bänk och stödde händerna mot kätten.

»Nej,» svarade den andre och höjde hufvudet som en stridshäst, »nej, mitt inre väsen, min lidelsefulla natur skall skapa eller forma mitt yttre öde. Min natur är strömmen, mitt öde isflaket. Ni skall se!»

Den andre smålog vemodigt.

»Vårt lifsöde ligger innerst, slutet inom oss,» sade han. »Och när det fått sin rätta afrundning, då grånar vår lock, medan våren börjar sin friskaste blomning i vårt hjärta.»

Den andre ryckte till af öfverraskning och kunde ej återhålla ett lätt skratt.

»Våren?» upprepade han.

»Ja,» svarade den andre stilla, »islossningen kommer senare än ni tror. Först när vårt lifsöde är färdigt, det är, när vi själfva äro färdiga, då spira vårblomstren i vårt hjärta.»

»Nära grafvens rand, kanske,» inföll den unge med ett gäckande tonfall.

»Ofta,» svarade den äldre med en nick. »Ofta! Ack, om ni till exempel bara visste, hur fördomsfull den friskaste ungdom kan vara. Först när vi bättre förstå lifvet och oss själfva, ska' vi tala om islossning. När lifvet syns oss bra och döden dock är välkommen, då blomma säl och pil i vårt hjärta, och den stora lidelsen har fått en harmonisk gestalt. Den stormar ej himlen, den går lugnt fram och låter himlen uppsöka sig. Det finns ingen is mer att bryta. Tankarne komma som flyttfåglar, känslorna blomma i fina former, lifvets sol kastar rosenskimmer öfver det hela som aftonen nu.»

Den unge skakade på hufvudet.

»Jag förstår er ej,» sade han en smula otåligt.

Den äldre svarade:

»En dag förstår ni mig nog. Den är aflägsen ännu. Farväl! Lycka på färden! Kanske träffas vi ej mer.»

Den unge lade lätt båda händerna på den äldres axlar. »Farväl! Lycka till på er färd! Det är som alltid. Mitt förstånd står stilla inför er, men min känsla talar alltid för er.»

Den andre smålog vackert.

»Känslan är säkrare i omdömet än förståndet,» svarade han. »Tänk, att de äldre förstå det bättre än de unga. Det är till följd af islossningen.»

Den yngre skrattade igen och gick sjungande tillbaka till staden.

Den äldre satt kvar, och i det han lutade hakan mot händerna följde han med blicken de af kvällssolen purprade isflaken.

MOLL.

LYKKEN har grebet mig i sit Vold
Et svimlende lyst Minut:

Elskede, lad dem klinge i Moll,
Strengene på din Luth!

Se, når Smerten mig Vingerne bandt
I Sorgernes Fangebur,
Frihedens Trøst mine Tanker fandt,
Når Luthen stråled i Dur.

Men nu, dette Under! Lykkens Minut
Har fanget mig i sit Vold:
Grib vildt i Strengene på din Luth,
Og lad dem bruse i Moll!

HELENA NYBLOM.

KVINNOFRID.

NÄR KLOCKAN nalkades elfva, utan att man på herrskapet X:s supé ännu skridit till anfall på efterrätten, betogos alla kvinnliga gäster, som ej hade manligt sällskap att påräkna för hemfärden, af stark oro inför osannolikheten att hinna medfölja de sista spår-vagnarna.

»Detta är förskräckligt,» sade en ung dam, studerande vid någon läroanstalt och som nu

i slutet af månaden hade betänkelig ebb i kassan. »Nu måste jag åter kostas på mig en droska för att komma ordentligt hem.»

»Kan inte fröken gå,» undrade en oskuld från landet, som under vederbörligt förklädes beskydd befann sig i Stockholm för första gången.

»Nej, hu då, det vågar jag alldeles inte. Man kan ju blifva antastad af hvarannan maskulin person, man möter.»

»Nu öfverdrifver du allt betydligt,» sade i kränkt ton en äldre dam med talrika manliga släktingar.

»Nå, låt oss säga hvar fjärde, hvar femte, hvar tionde till och med. Saken är i alla fall, att ett ensamt fruntimmer aldrig kan gå hem från en bjudning, som slutar någorlunda sent, som de flesta ju göra, och känna sig fullt trygg för, att hon ej skall blifva tilltalad, antastad eller förföljd af en främmande karl. Jag minns, — och så började berättarinnan ur sitt minnes fatubur leta fram historier om den ena obehagligheten efter den andra, som hänt henne själf, vänner eller väns vänner, då de med klappande hjärta måst ensamma taga sig hem från en bjudning. Än hade en herre stannat midt i vägen och frågat, om han ej fick göra sällskap, än hade en annan rusat efter en stackars liten nykomling i Stockholm, som i förvirringen alldeles tappat minnet af, hvar hon bodde, och irrat rundt gatorna, tills hon omsider med polishjälp letat sig hem till inackorderingsstället, där värdinnan var halft öfver sig gifven af oro öfver, hvar hon tagit vägen. O. s. v. o. s. v. En mängd af dessa skändliga handlingar, begångna af tanklöshet eller lättsinne, som dagligen eller rättare nattligen begås på våra gator och lämna offren upprifna till kropp och själ med spår af skrämsel kanske kvar för lifvet, kommo i dagen, och berättarskan tillfogade till sist harmfult:

»Och tänk, det är endast i sällsynta fall karlar, jag menar kroppsarbetare, som göra sig skyldiga till något sådant, och som på grund af sin ringare bildning lättare skulle kunna ursäktas, utan herrar, riktiga herrar, unga och gamla, som man till och med skulle kunna råka samman med ute i sällskapslifvet.»

»Nej, det är det icke,» sade någon med lugn röst.

Tystnad inträdde i sällskapet.

»Jag nekar endast till,» vidtog samma stämman, »att det är riktiga herrar, *gentlemän* i dess ursprungliga, öfversättliga betydelse, som tillåta sig oroa och plåga en ensam, värnlös kvinna, utan råa, simpla varelsor, som, trots cylinderhatten och den fina ytterrocken, stå moraliskt djupt under arbetarne, som efter en mödosam dag njuta sömnens välsignade gåfva, medan dagdrifvare och lättingar drifva kring gatorna och i nattens skydd förnedra sig själfva och sitt kön genom denna ömkliga och i sanning föraktliga sport.»

»En ung flicka utan följeslagare borde hålla sig hemma, så behöfde hon ej befara att blifva utsatt för obehagligheter af detta slag,» inföll i sträng ton en ärevärdig dam, som i sin ungdom roat sig mer än de flesta, medan tjänstehjonen i kapprummen nickat öfver ytterplaggen under väntan på att mot morgonsidan få följa henne hem från baler och supéer.

En storm af ovilja och utrop brast lös. — Är det meningen, att en ung flicka, som för studier af ett eller annat slag vistas i Stockholm, skall försaka alla nöjen, om hon ej har någon, som kan hämta henne därifrån? — Är det mänskligt att låta en stackars tjänstflicka, som arbetat sedan tidigt på morgonen, vaka halfva natten för att i sinom tid lämna sitt tvifvelaktiga beskydd för hemfärden åt

en medsynter, som roat sig? — Hvilken matmoder ser med blida ögon, att hennes tjänarinna vistas ute om nätterna? — Kan ej mycket af elände bland sådana ha sin upprinnelse af, att de, från början tvingade att vara ute sent för hämtning från bjudningar, småningom fått smak därför och vandra kring gatorna, mindre iståndsatta än den bildade kvinnan att genom ett värdigt uppträdande visa tillbaka kränkningar från mannens sida. — Det är en skam, och för man och kvinna i lika hög grad nedsättande, att i ett modernt samhälle det skall vara nödvändigt för den senare att äga en beskyddare vid sin sida för att få gå oantastad.

»Det borde vara i lag förbjudet, att kvinnan ofredades,» föreslog någon.

»Sexhundra år äro i det närmaste förflutna, sedan grunden lades till den lagen, nämligen när Birger Jarl, den store samhällsbyggaren, med riktig blick för betydelsen af, att kvinnan aktades högt, stiftade lagen, som tillförsäkrade henne vissa fri- och rättigheter som människa och medborgare. Bland dessa lagar var också den om Kvinnofrid. Men så djupt äro ännu råheten och öfersitteriet rotade hos det manliga släktet, att det sker och får ske opåtaladt, att den starkare eller mannen beröfvar den svagare i samhället, kvinnan, hennes enklaste rätt att, störande ingen, oantastad förflytta sig från en plats till en annan, på hvilken tid af dygnet hon behagar.»

»Skall det alltid förblifva på detta sätt?»

»Därtill äger kvinnan själf i hög grad bestämmelserätten. Som moder och uppfostrarinna är henne gifvet det stora och ansvarsfulla kallet att tidigast inverka vid danandet af den blifvande mannens karaktär och lifsåskådning. Och det torde vara visst, att inskräpes redan hos barnet aktning för andras rätt, läres gossen att vörda kvinnan, och talar man vädjande till ynglingens hederskänsla om lumpenheten i att finna nöje af det, som sårar andras känsla, samt det orättfärdiga i att plåga en svagare, då skall det visserligen för honom som man falla sig svårare att förgripa sig mot den rätt, som begreppet Kvinnofrid vill tillförsäkra kvinnan; henne ej mindre än det samhälle, hvori hon lever, till godo.»

—N.—

ETT KAPITEL UR EN SKALDS HISTORIA. FÖR IDUN AF VERMIO.

FORTS. FRÅN FÖREG. N.R.

ETT BLOMSTERBORD hade man arrangerat också. Det hela var ju icke så illa, tyckte Sten-Ivan, fast ett och annat måste ju ändras om. Skrifbordet flyttades fram midt på golvet, och pinnsoffan fick man utbytt mot en divan från lilla salongen. Och oljetrycken måste naturligtvis bort samt och synnerligen. Kunde icke möblerna göras om till hvad de borde vara, så ville han åtminstone ha väggarna fria, till att »trycka sin personlighets stämpel på rummet». »Slaget vid Lützen», »Fjordlandskap från Norge», »Bärplockerskan» och »Oskulden» fingo respass. I stället kom där upp »Vällust» i autotypi med Byrons och Nietsches porträtt under. Det var på ena väggen. På den andra sattes ett elegant färgtryck, kalladt med vinnamnet »Tokayer» och gifvande en lifdig symbolisk framställning af denna delikata varas tjugusande egenskaper. Därunder hängdes Mæterlinck. Framme vid fönstret, något åt sidan, anordnades en piedestal hvarpå »Loreley» placerades. På skrifbordet slutligen ställdes ett stort porträtt af Sten-Ivan själf i diplomatfrack, tagen från sidan i intressant position, vidare af Cleo de Mérode, Almqvist och Mæterlinck, återigen. Mæterlinck var nämligen så att säga Sten-Ivans husgud, hans sårmarke. Han dyrkade ju bevars många andra också, särskildt Byron och Nietsche, men om dem hade han så många medbeundrare. Mæterlinckskulten individualiserade honom från mängden och han var stolt öfver den, såsom man

har rätt att vara det öfver en stor, personlig egenskap.

Det var några dagar efter sedan Sten-Ivan kom hem. Man skulle dricka förmiddagskaffe utanför gaveln under den stora linden. Man hade flyttat ut ett bord från salen och lagt en vit duk på det. Det var gröna buskar på sidorna, klar sol öfver duken, kopparne, den blanka mässingskannan, gräddsnipan och den enkla lilla »hvardagssockerskålen» af glas på brickan. Det var ljumma fläktar i luften, surrande insekter, ett plötsligt slag af en fågel, som flog upp från sitt gömställe bland grenarna, en liten drill af ett par andra, som kommo i en sirlig båge och slogo sig ned på sanden, hoppande, läggande de små hufvudena på sned, kisande med runda ögon, ett lossnadt blad kom singlarde, solen sken öfver blomsterrabbatterna på de jämna gräsmattorna under trädgårdens apalar, bigarrä- och päronträd. I den grönmålade ribbsoffan sutto pappa och mamma, Greta i en bekväm trädgårdsstol, två stolar stodo tomma, den ena för Augusta, som var på väg till köket efter kakor, den andra för Sten-Ivan. Sten-Ivan stod i det öppna fönstret ofvanför och blickade ned på det hela. »Idylliskt,» tänkte han, »gräsligt idylliskt.» Han slog askan af cigarretten och kände »öfvermånskän» inom sig sträcka på sig. »Det idylliska är njutbart blott för de små naturerna,» sade Sten-Ivan för sig själf, i det han djupsinnigt stirrade på »Lögnens förfall», Oscar Wildes bok, som han höll hopslagen i handen, med pekfingeret instuckt vid den sida, dit han hunnit. »Det där måste jag skriva upp,» tänkte han i det samma, tog fram sin anteckningsbok och fick förkastelsemeden öfver idyllen annoterad. Men vare sig nu domen var oberättigad, eller Sten-Ivan var en af de små naturerna, stod han icke förty två minuter senare och njöt utan samvetsbetänkligheter af det lilla, naturen hade att bjuda honom inom gaffelvönstrets synkrets. Det var verkligen härligt att sluta ögonen, lyfta hufvudet, vidga bröstet, känna den starka, doftmättade luften strömma in i lungorna, känna fläktarna och solljumheten på pannan, förnimma ljuset dämpadt genom ögonlocken, och att sedan öppna ögonen, klarare och som mera seende nu, låta blickarna glida ut öfver de rika trädkrönorna, upp mot det skimrande lättblå, ned öfver gräsets mjuka grönska, att fånga en liten glimt här och där, en liten rörelse, ett ljud, och alltjämt ha ljumheten och de friska dofterna strömmande öfver sig. Gruppen där nere kring bordet var icke heller så oäfvnen. Servisens glittr lifvade, dukens rena hvithet var angenäm för ögat. Gretas ljusblå klädning tog sig också bra ut. Den vidbrättade, ljusa halmhattens hakband hade hon löst upp och skjutit batten åt nacken. Hon satt bakåtlutad och kastade skorpsmulor åt småfågeln. Fylax stod vid sidan och såg på med viftande svans och ett stilla, höfligt begär i blicken. Han fick också en bit emellanåt, och den lilla handen smekte honom öfver det stora lenhåriga hufvudet. Greta skrattade åt fåglarnes smålustiga rörelser. Det ljud icke illa i Sten-Ivans öron. Solstrålarne skimrade i det mjuka, askblonda håret. »Hon är ganska täck i alla fall,» sade Sten-Ivan för sig själf, »om man skulle företa en liten närmare manöver.» — Han mönstrade henne med en värderande blick. — »Hon är förmodligen mycket lättfångad,» tänkte han. »Man behöfver väl bara spetsa läpparne åt henne, för att hon skall spetsa sina igen.» — Det skulle vara ganska lustigt att försöka. — Sten-Ivan tyckte sig se den lilla munnen räcka fram de friska, röda läpparne, som alltid voro i så flitig rörelse. — »Hon är verkligen ganska täck.» — Nu hade emellertid syster Augusta kommit tillbaka från köket med rågdät öfverflöd af färska kakor på bleckkorgens lilla broderade servett. »Sten-Ivan,» ropade hon, »kom och drick kaffe!» — »Kommer på minuten,» svarade Sten-Ivan uppifrån fönstret, och alla tittade naturligtvis dit upp, mamma med ögonen lysande af glad öfverraskning. Sten-Ivan gick inåt rummet, men vid skrifbordet hejdade han sig. Där stod en ros i ett glas, den tog han, gick åter fram till fönstret och kastade den rätt ned i Gretas knä. »Som en liten förberedelse,» tänkte han, tog sin hatt och gick hvisslande ned.

»Du tappade visst någonting nyss,» sade Greta, när Sten-Ivan kom fram till kaffebordet. Hon räckte honom rosen med en liten försmädlig artighet. — »Jaså, det passade inte,» tänkte Sten-Ivan, »eller kanske hon inte förstod.» — »Jag förmodar, att det är en souvenir, du har ju så många sådana,» sade Greta och såg djupt allvarligt på honom. — »Åh nej, den är ju alldeles frisk.» Sten-Ivan kände det, som en groda hoppat ur munnen på honom — »Javisst, du har naturligtvis bara gamla, vissna souvenirer.» — »Hur?» — »Jag menar förstas, att här har du icke haft tillfälle att få några.» — »Nej, naturligtvis.» — »Men det här var kanske meningen att bli en.» Gretas röst var mycket lågmäld, öfver hennes ansikte gled något som en skymt, en liten och svag förstas, men i alla fall en skymt af slynårens grimacer. — »Hon förstod nog,» tänkte Sten-

Ivan, »hon är visst en liten markatta med både tänder och klor, när allt kommer omkring.» — Men nu hade mamma och syster Augusta ändtligen fått i ordning riktigt åt pappa, som han skulle ha det, kaffet serverades, och alla drogos inom samma samtalsfär. — »Men hvar är Kristian i dag?» frågade Greta efter en stund, »jag såg honom icke vid frukosten heller.» — »Kristian trifs kanske bättre bland drängar och pigor,» stack Sten-Ivan emellan. Fadern harklade häftigt till och rynkade pannan, då han såg på sonen. »Du har nog mera rätt, än du tror,» sade han, »Kristian håller mera af att bryta med hacka och spade än med ord, och han trifs bättre med att gå i arbetsdräkt och syssla med något, som spänner i armar och skuldror än att gå på sandade gångar och spela med spatserkäpp.» Sten-Ivan gjorde en liten sötsur min. »Kristian är förresten borta i skogen i dag och håller på vid nyodlingen,» tillade fadern. »Nej, är han där,» utropade Greta, »jag måste bestämt dit nu snart och se, hur långt de ha hunnit. Det är något intressant det, må du tro,» hon vände sig till Sten-Ivan, »det är något annat det!» — »Något annat än mitt arbete, menar du?» — »Alldeles!» — »Nej, verkligen. Jag trodde, att jag lyckligt och väl kommit undan all mer eller mindre snäll kritik, när jag kom hit hem. Och så möter jag redan den påtagligaste opposition. Har min nådiga läst något af mig?» — »Ja, fullt tillräckligt för att vara nöjd.» — Blodet började stiga Sten-Ivan åt hufvudet, men hans mamma räddade situationen. Hon hade hört replikskiftet under starkt missnöje med Gretas uppträdande. — »Den flickan har då en för olycklig vana att låta orden flyga, utan att tänka sig för.» — »Hur är det,» sade mamma, »andra upplagan af din bok är ju under utgifning, min gosse?» — Sten-Ivan förklarade, att den just vid detta laget borde vara utkommen. — »Nej, är det möjligt,» sade Greta. Hon fick sig en blick, där den milsvitid öfverlägsna andens stolta öfverseende var paradt med något, som mycket liknade vanliga, farliga ilska. Sten-Ivan undrade, om det inte skulle stå något om saken i senaste hufvudstadstidningen. Augusta sprang genast efter den. Och mycket riktigt, där stod det under rubriken: »Litteratur och konst:» »I dag har i bokhandeln utkommit andra upplagan af den unge, lofvande författaren Sten-Ivan Hallmans debutarbete »Dina drömmar,» hvilket mottagits med mycken välvilja af både publik och kritik.» — Sten-Ivan började känna sig fastare invärtes. »En vådligt välvillig tidning det där,» sade Greta. Sten-Ivan blef alldeles röd i ansiktet, hans mamma började se förolämpad ut, men pappa tittade på den lilla opponenter under sina buskiga ögonbryn, och det glimtade till i hans ögon. »Du är icke snäll, Greta,» sade mamma. »Nej, det har jag, gudskelof, aldrig varit. Jag menade förresten bara, att jag läste några recensioner, som icke alls voro vidare välvilliga, den gången boken först kom ut.» — »Det var väl i den där kvicka Nyhamns-posten,» förmodade Sten-Ivan. — »Nej, för all del. Professor Lamm kallade den i »Posterlandet» för »en litterär ungdomssynd,» och Hugo Gustrin i »Morgonnyheterne» skref, att, »om det unga Sveriges diktare också möjligen vore i besittning af privat intelligens, så aktade de sig väl för att förslösa den på sin litterära produktion.» — »Asch, ja, de där gamla cirkushästarna!» — »Hvad för något?» — »Jag menar, att de äro dresserade till att gå i gamla spår och vilja, att allting skall vara lika dresserad som de.» — »Det tror jag knappast.» — »Såå, det...» — Sten-Ivan tystnade och såg på sin lilla antagonist med en blick, som kanske var något mera ringaktande, än höfligheten strängt taget tillät. Men hon besvarade lugnt hans blick, i det hon sade: »Du tänker, att det förstär jag mig icke på, och du har kanske delvis rätt, fast så alldeles främmande är jag då icke för modern litteratur och moderna idéer.» — »Du är kanske rent af så modern, att du inte anser Strindberg absolut identisk med den onde?» — Greta höjde lätt på ögonbrynen och såg på Sten-Ivan som hade hon velat säga: »Det där var då icke alls korrekt, min vän.» Sten-Ivan måtte ha känt något liknande själf, ty han återtog med ett något nästan ursäktande uttryck: »I en sådan här afrok af världen kommer man alltid ohjälpligt på efterkalken, antingen man vill eller inte.» — »Sagdt och alltså axiomatiskt! Jag har emellertid icke alltid varit bara här, som du kanske vet.» — »Nej, det är ju sant, du har ju varit utomlands, du låg ju i pension i Schweiz ett år. Det är nu också ett sinnrikt sätt att studera världen. Du skulle ha varit med i Paris förra hösten i stället, det var lifvet, må du tro, stora, rika lifvet!» — »Tackar så mycket! »La grande vie,» kan jag tro,» — det kom återigen af de där stickande, hvassa stiletblickarne i de stora, gråblå ögonen. Emellertid fick Sten-Ivan veta, att Greta inte bara legat i pension. Efter halfva tiden hade hon rest sin väg och slagit sig ned på egen hand i Italien, ända nere på Sicilien. Därför att »det var både roligare och lärrikare.» Och där hade hon tillsammans med ett

par tre andra »nordbor», engelska damer, lefvat ett riktigt härligt, fritt och friskt italiensarlif. »Åb, det var gudomligt, må du tro!» — Sten-Ivan såg på Greta med litet mera aktning sedan. Det där att riktigt »lefva europé», det var just något för honom. Men inte kunde man då hvarken se eller höra det på henne, att hon gjort det, i alla fall inte med detsamma. På honom skulle man nog kunnat båda delarne, det kände han dunkelt inom sig. »Hvi skulle man sätta sitt ljus under ena skäpp?» När Greta och Sten-Ivan en stund senare händelsevis kommo att stå ensamma i förstugan, kom han ihåg kyssten, som skulle bli så lätt att röfva, men hans lust efter den var inte alls densamma nu längre. Han hade en viss öfvertygelse om, att ett försök att taga den skulle inbringa en snabb, smidig och smällande stark liten örfl, eller kanske två. »Fast hon borde allt ha det till straff ändå», tänkte han. Det fick emellertid vara. Man bör sorgfälligt undvika allt, som i ringaste mån kan minska ens själfhögaktning.

Sten-Ivan hade kommit hem för att arbeta, och arbeta skulle han, det var klart, arbeta styft. Ännu var där många pinnar att svarfva till ärans stege, innan den förde in i de öfverste utvaldes Olymp. Själftva inledningen till hans nya bok vållade honom emellertid mycket hufvudbry. Han kunde icke komma öfverens med sig själf angående, hvilket som skulle vara af den största verkan, att börja med en målning i idel ljusa och glada färger, mot hvilken det följandes af passion och ödestragik väfda dunkel kunde framtråda ytterligare intressant markeradt, eller att genast låta den vefyllda skuggstämningen strömma öfver läsaren. Det var då väl, att här inte fanns lockande förströelser eller något umgänge, som kunde distrahera honom. Ty familjen räknades naturligtvis inte, dess sällskap hade ingenting tilldragande för honom, var allt för enkelt till sin intressesfär.

(Forts.)

UR DAGSKRÖNIKAN.

FRÅN KUNGABESÖKET PÅ VOXENKOLLEN bjuda vi i dag några bilder af intresse. Det härliga sanatoriet med sitt förtrollande läge högt öfvan den fagra Kristianiadalen har under konungens vistelse därstädes varit mer än vanligt frekventeradt af turister, som kommit dit i den dubbla afsikten att njuta af de storslagna naturscenerierna och få se en skytt af brödrafolkens älsk-värde monark.

Konungen har tillbringat tiden

FRÅN KONUNGENS VISTELSE PÅ VOXENKOLLEN. FOTO FÖR IDUN AF N. SKARPMOEN, KRISTIANIA. 1. VOXENKOLLENS SANATORIUM. 2. KONUNGENS SALONG. 3. KONUNGENS MATSAL. 4. KONUNGEN OCH HOFCHEFEN FRÖLICH BEGE SIG UT PÅ SLÄDTUR. 5. HOFMARSKALK RUSTAD SOM AMATÖRFOTOGRAF. 6. UTRIKESMINISTER LAGERHEIM MED SÄLLSKAP. 7. SANITETSGENERAL TAULOW OCH D:R HOLM MED DAMER.

med utflykter i omgifningarna och med smärre promenader till fots; äfven har han deltagit i sanatoriegästernas samkväm i den stora hallen, hvarvid han

KURSEN I FRUKTTRÄDSBESKÄRNING VID ÅTVIDS GAMLA KYRKA. J. E. THORIN FOTO.

underhållit sig med de närvarande på det mest älskvärda och hjärtliga sätt.

Af våra bilder framställer n: r 4 konungen och hofchefen Frölich i begrepp att företaga en åktur i släde. På bilden nr 5 synes hofmarskalk Rustad som amatörfotograf och på bilden nr 6 utrikesministern Lagerheim, kabinettskammarherre Lövenskjöld, major Böker, grefve Strömfelt och sekreteraren Svan. Bilden nummer 7 återger två af sanatoriets ägare, sanitetsgeneral Thaulow och direktören dr Holm jämte damer.

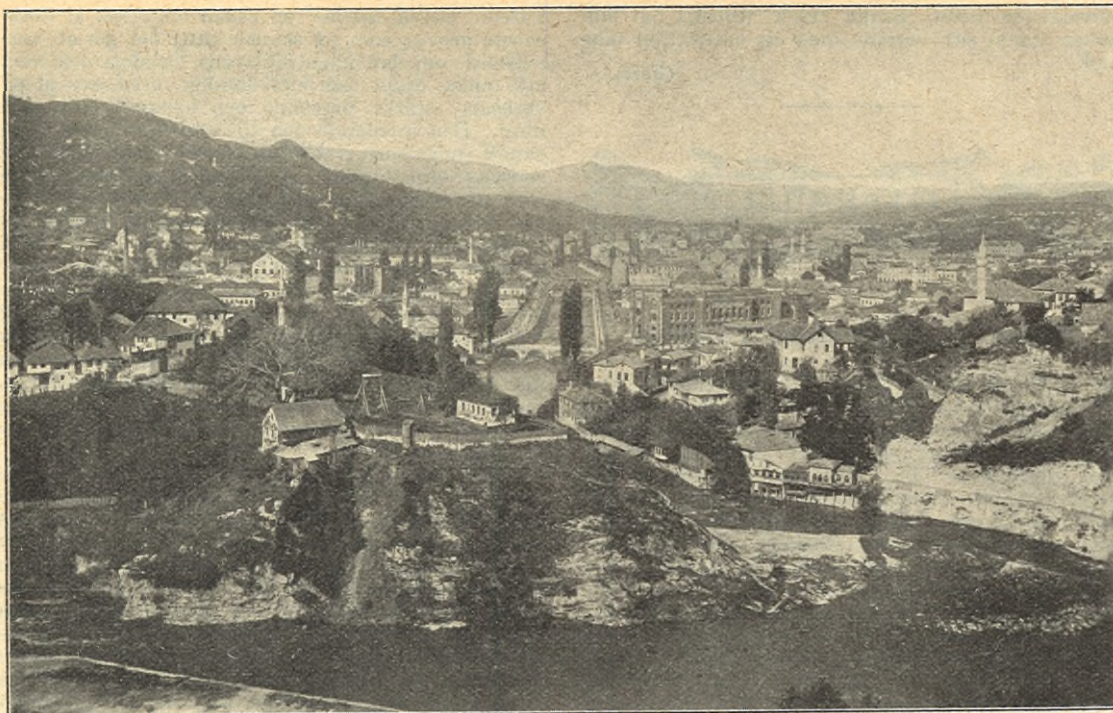
Ex- och interiörerna från sanatoriet slutligen tarfva ingen närmare förklaring; de tala för sig själfva.

VÅRA FRUKTODLARE skola helt säkert intresseras af att se en bild från en kurs i fruktträdsbeskärning, som helt nyss och enligt nyare metod pågått i Åtvidsberg under ledning af direktör R. Abelin å Norrviken. Kursen torde vara den första i sitt slag, som hugnats med offentligt penningunderstöd. Östergötlands k. hushållningssällskap hade nämligen anslagit 30 kr. till hvarje deltagare, bland hvilka äfven fanns en kvinnlig sådan, fröken Anna Levin från Karlsby.

Bilden framställer det ögonblick, då direktör Abelin demonstrerar sin nya metod. Det är i grannskapet af Åtvids kyrkogård; i bakgrunden synes ruinen af Åtvids gamla kyrka.

Ägaren till den lilla trädgården, hvars träd för tillfället utgjorde föremål för den praktiska undervisningen, en äldre man, men dock intresserad äfven för nutidens kraf, stod i begrepp att aflägsna sig vid bildens tagande. Han kan därför sägas vara en representant för den »gamla goda» tiden, som resonerar så här: »De nya idéerna i all ära; men jag kan inte riktigt med dem, och därför går jag min väg.»

UPSALA ENSKILDA LÄROVERKES FACKSKOLA FÖR HUSLIG EKONOMI hvilken, som bekant, genom sin föreståndarinna, fröken Ida Norrby, redigerar »Iduns hjälpreda» och dess »köksalmanack» — har i dagarne utsändt sin årsredogörelse för 1900. Det lilla häftet vittnar godt om den förträffliga utbildningsanstalt i hemmets ekonomiska skötsel, som vårt land i denna skola äger, omsorgsfullt skött som den är af därtill särskildt ägnade och speciellt utbildade personer. Läroanstalten, hvars arbete under året fortgått efter samma välbetänkta plan som förut, kunde under 1900 glädja sig åt ökad förtroende från regeringens och statens sida, uttryckt i ökade understöd af allmänna medel.

UTSIKT ÖFVER SARAJEVO.

KVINNORNAS LIF I BOSNIEN-HERZEGOVINA. FÖR IDUN AF MARIE LÉRA.

I VÅRA DAGAR, då civilisationen och den underlättade samfärdseln folken emellan utjämnat deras olikheter, är det af intresse att studera de drag, som varit utmärkande för förflutna tider, och som endast återfinnas i de få länder, som ännu bevarat åtminstone några sidor af sin ursprungliga originalitet.

Bosnien-Herzegovina är ett af dessa länder. Beläget på gränsen mellan orienten och occidenten, har det stått under inflytande af striden mellan tvänne olika civilisationer. Olika religioner och raser, sins emellan fiendliga, hafva stridt om herraväldet och satt sin prägel på invånarnes själ och seder.

Då dessa tvänne provinser genom traktaten i Berlin 1880 ställdes under Österrike, stod detta land inför ett ganska svårlöst problem: det att bringa samförstånd mellan dessa olika element.

Det gällde att tillgodose såväl de grekisk-katolskas som de romersk-katolskas och muhammedanernas intressen. Tack vare ett skickligt tillvägagående har man öfver all förväntan lyckats häri. Det är blott i ett afseende, man ännu icke kommit särdeles långt, och det är i allt, som rör kvinnan, hennes intellektuella och moraliska uppfostran och förbättrandet af hennes lott i allmänhet.

Kvinnan i Bosnien har alltid varit föraktad och alltid intagit en underlägsen ställning — något som måste tillskrifvas det muhammedanska inflytandet.

Då turkarne intogo Bosnien, öfvergingo många kristna till den muhammedanska läran för att få behålla sina ägodelar. Deras kvinnor började i och

med detsamma att begagna de muhammedanska kvinnornas hvita slöja och stängde in sig i harem. Men polygami har aldrig rådt i Bosnien. Ehuru den tilläts af den nya religionen, begagnade sig de omvända muselmännen icke af denna rättighet. Troligen för fridens skull vänta de därmed, tills de komma i det paradiska Muhammed lofvat dem.

Hos de kristna var kvinnan icke beslöjad och ej heller hänvisad till harem, men hon var därför icke lyckligare lottad än de andra. Hon ansågs för ett lastdjur och fick äfven göra tjänst som sådant.

I vår tid är det en stor skillnad mellan den muhammedanska och den kristna kvinnans lif. I de lägre lagren är hvarken den ena eller den andra särdeles lycklig, men den kristna kvinnan har åtminstone hopp om, att hennes lott en dag skall förbättras, då däremot den muhammedanska är dömd att ständigt lefva samma lif.

Som ung flicka för hon en mindre sorglig tillvaro. Om hon, då hon går ut, är tvungen att, från det hon är tretton år gammal, insvepa sig i sin yashmack, tillåter henne profetens lagar dock en viss frihet inomhus. Hon har till och med där rättighet att obeslöjad visa sig för männen. Hon gör det äfven ibland, och ehuru traditionen i fråga om äktenskap fordrar, att de skola anordnas af föräldrarna, och att mannen icke skall se sin hustru, förrän då ceremonien är öfver, går det dock i själfva verket helt annorlunda till. Om aftonen, då skym-

SERBISKA UNGA FLICKOR I SARAJEVO.

ningen fallit på, vandra de unga männen under de skönsa balkonger, och Yamina eller Emina eller Yasmina — hvilka väljudande namn — lyfter då upp slöjan och stannar ofta ända till daggrynningen kvar för att språka med sin beundrare eller fästman.

Bröllopsfesten varar tre dagar, och liksom vid förlofningen firar hvar och en den på sitt håll, fästmän med sina vänner hemma hos sig och den blifvande mannen i sin familj.

En af de viktigaste bröllopsceremonierna är, då brudens händer och fötter sminkas med henna. Detta försiggår aftonen före bröllopet. Alla väninnorna närvara vid högtidligheten, och det är vid detta tillfälle, man beundrar fästmannens skänker, Dessa uppstaplas på den unga flickan, som intar en liggande ställning, och som ofta fullkomligt ned-

tynges af denna börda. På hennes fingrar fästas nu små jordkulor, impregnerade med henna, och hvilka hon behåller till följande morgon; hon sminkas då med en vacker röd färg.

Efter giftermålet blir den muhammedanska kvinnans lif hårdare. Hennes uppfostran har alltid varit mycket ytlig, och så småningom öfverger hon de små talanger, hon möjligen som flicka förvärfvat för att därmed förströ sig. Hon lefver uteslutande upptagen af omsorgen om hus och hem och sina talrika barn.

I de mera civiliserade familjerna intar kvinnan sina måltider vid samma bord som familjefadern, men i många hem äter hon ensam och ofta sittande på marken, under det hennes herre och man sitter bekvämt på en divan.

Hennes enda förströelse äro de besök, hon gör hos sina väninnor, eller dem de göra hos henne. Den muhammedanska kvinnan går ut, då hon vill. Hon besöker de turkiska baden, och den blygsamhet, som gör offentliga bad förhatliga för oss civiliserade kvinnor, talar på intet sätt hos henne. Dessa kvinnor, som omsorgsfullt dölja sitt ansikte på gatan, känna sig icke alls generade, då det är fråga om att utan minsta slöja taga ett bad inför en mängd andra obekanta kvinnor.

Jag aflade ett besök hos en rik turkisk dam i Mostar. Jag blef mottagen i en salong, som delvis var möblerad på orientaliskt sätt, delvis på europeiskt. Därefter visade man mig hela hemmet, harem, d. v. s. hustruns våning, ty annan betydelse äger icke detta ord. Inga andra möbler än divaner

TURKISK DAM I SITT HEM I MOSTAR.

och kuddar. På golvet mattor. På väggarna verker ur koranen i ramar och sultanens namnskiffer samt Allahs och profetens namn sammanflätade, ett minne som mannen medfört från en pilgrimsfärd till Mekka.

Den unga hustrun, en vacker, blond kvinna med blå ögon, mottog mig älskvärdt. Hon var klädd i den vanliga orientaliska dräkten: stora vida pantalonger af grönt siden med guldgaloner och en liten kort jacka. Omkring halsen bar hon två praktfulla collierer. Den ena var af stora tunga guldmünt, den andra af flere rader pärlor. Vidare en kedja, på hvilken hängde ett ciseleradt guldetui, hvori äktenskapskontraktet förvarades. Som hårprydnad ett stycke grönt siden, egendomligt draperadt och sammanhållet af en stor knut af samma slags pärlor som halsbandet. Hon visade mig äfven ett stort ollon af guld, som hon tog fram ur ett skrin, och som hon aldrig bar, ty det hade varit hennes brudsmykke.

Dessa brudsmycken användas aldrig mer än en gång. Hon visade mig slutligen också den slöja

TURKISKA HUS I MOSTAR.

MUHAMMEDANSKA I SARAJEVO.

hon burit, då hon träd in till bröllopsceremonien, och som hennes sedan efter densamma lyftat af henne. Den var mycket vacker af violett gaze med skiftningar i purpur och inväfd med guld och silfver.

Hennes dräkter förvarades i en kista. Hon förevsade dem alla. Det fanns många hänförande vackra. Somliga af blått siden, andra af rosafärgad brokad. En liten vinterjacka väckte särskildt min beundran: en bolero med sida ärmar af violett sammet, broderad med guld och fodrad med mård, som äfven bildade små uppslag. Hon satte på sig sin feredge, den kappa, som användes för promenad, ett långt, tungt plagg af svart kläde med guldbrodering, och hon roade sig äfven med att pröfva sin yasmack på mig — den kändes ytterst obehaglig och kväfvande.

Därefter inburo brickor, som sattes på små låga bord, och jag bjöds på ett granatäpplevin, som var beskt och hade en föga angenäm smak. Det turkiska kaffet, som serverades i de minsta möjliga små koppar i ciselerad silfverinfattning, var utsökt och likaså cigarretterna.

Vi skildes åt med tusen »salamalec», vänliga leenden, bugningar och handrörelser mot hjärtat.

Det är ganska egendomligt, att Muhammeds lag icke föreskrifver eller ens antyder, att kvinnan skall vara beslöjad. Kadidjah, profetens älsklingshustru, åtföljde honom öfverallt med obetäckt anlete. Och obeslöjade muhammedanska kvinnor intogo framstående platser vid Bagdads universitet under dessas blomstringstid.

De upplyste muselmännen äro ganska likgiltiga för frågan om kvinnans beslöjande. Kvinnorna själfva hålla däremot mycket därpå.

Den muhammedanska kvinnans psykologi är rätt sällsam. Hon finner sig i sin underordnade sociala ställning och anser den berättigad. Hon beklagar den kristna kvinnan och hyser ett visst förakt för denna. Om muhammedanska kvinnor sinsemellan tala om en kristen kvinna, som är dem sympatisk, säga de, att »hon skulle förtjäna att vara deras trosförvant», och tillägga, att de hoppas, hon skall bli det i ett tillkommande lif.

I Sarajevo äro kvinnorna mycket djupare beslöjade än i Konstantinopel. Insepta i sin svarta kappa och i hvita slöjor, visa de knappast ögonen. Och i Mostar, den gamla turkiska staden i Herzegovina, använda de ett gammaldags fult plagg, som ser ut som en reskappa, hvars kapuschong är tillknäppt fram. För några år sedan buro de ännu en mask för ansiktet, tillverkad af korslagda hvalfiskben, men många hafva bibehållit ett slags mask af tät prickig tyll. Det finns till och med damer, som använda en tjock sammetsmask, hvilket i förening med missbruk af smink just icke bidrar till att göra deras hy fraichare.

Den österrikisk-ungerska regeringen har icke kunnat uträtta mycket för kvinnorna. Det har visserligen bildats särskilda skolor för muhammedanskorna, men de äro ännu jämförelsevis fåtaligt besökta. Där undervisas föga annat än i koranen, skrifkonst och handarbeten. Det har försökts att skapa yrken för de muhammedanska kvinnorna, att skänka dem tillfälle att förtjäna sitt uppehälle, och för detta ändamål äro särskilda afdelningar inrättade såväl vid matfabriken i Sarajevo som i yrkeskolans handarbets- och matlagningskurser, och där inga män äga tillträde.

De ha emellertid tagit ett steg mot civilisationen och framåtskridandet: de samtycka till att rådfråga läkare och att låta sig undersökas af dessa. Men i många fall är det ännu blott ett klädpaket, som möter läkarens blick vid hans besök hos den sjuka, och ingenting annat än en hand räcker honom, för att han skall känna på pulsen. Och af detta skall han bedöma det allmänna hälsotillståndet!

Den österrikisk-ungerska finansministerns maka, fru Kallay, har varmt intresserat sig för muhammedanskorna och i rikt mått bidragit till de framsteg de gjort.

Hennes man är äfven minister för Bosnien, och hon tillbringar flere månader i närheten af Sarajevo, i lidze, en liten vacker badort. Under sin vistelse här besöker hon ofta de turkiska damerna, hvilka språk hon talar, och tack vare sin älskvardhet har hon lyckats vinna deras förtroende. Hon har härigenom fått ett visst inflytande på dem och har begagnat sig därpå för att bibringa dem vissa vanor i hygien och renlighet. Hon har sålunda vant dem att rådfråga läkare och äfven att villigt låta sköta sig på det vackra sjukhus, fru Kallay kallar »en del af sitt hjärtat», så lifligt har hon intresserat sig för dess framgång och för den nytta det gör i landet.

Hustrurna till de högre ämbetsmän, hvilka handhafva landets styrelse, ha uträttat mycket för att införa europeisk civilisation. Tack vare dem ha många dörrar öppnats, som annars skulle förblifvit hermetiskt tillslutna. Bland dessa damer intar friherrinnan Kitchera, generalguvernörens hustru, en

framstående plats. Sedan tio år tillbaka har hon verkat inom sitt område med ett outtröttligt tålamod.

(Forts.)

BLAND VÅRENS BOKNYHETER.

BLAND DE LITTERÄRA VÅRNYHETER, som föreligga från *Albert Bonniers* förlag, rikta vi först och främst uppmärksamheten på de *Skisser och berättelser* af *Harald Molander*, utgifna efter författarens död, som nu i löftenas tid tala ett så särskildt vemodigt språk om de rika framtids-möjligheter, som med den framstående teaterledarens och skriftställarens förtidiga död så hastigt stäcktes. En sådan pärla af elegant framställningskonst och träffsäker karaktärsteckning exempelvis som den dråpliga Stockholmsberättelsen »Farbror Kuno Ottokar» vore ensam tillräcklig för att befästa sin författarens anseende som novellist; och medan de underhållande resebrefven främst vittna om Molanders levande teaterintressen och sällsynta genombildning på detta område, framvisa de meddelade humoreskerna och småskisserna en ny sida: den lekande, godmodiga satirens, som ej är den minst fängslande hos denna rika författarepersonlighet.

Från samma förlag har *Harald Jacobson* utsändt en ny samling dikter: *Fallande blad*, som ytterligare fastslår, att denne diktare äger en ganska betydande, originell och temperamentsfull skaldebegåfning. Hr Jacobson är för öfrigt redan så välkänd för Iduns läsekrets, att hans nya diktsamling äfven från dess sida helt visst skall finna allt det erkännande, den förtjänar, alla vidlyftiga anbefallningar förutan.

Wilhelm Ekelund nämner sig en poet af sydsvensk extraktion, som vi nu för första gången möta. Vi måste dock bekänna, att hans diktsamling *Syner* lämnat oss tämligen oberörda. Denna eviga naturstämningssmålning med ett krystadt hopande af färger: »guldbrunnt stoft», »rosigt mattviolett», »ärgigt grönt», »blekgul glans», »sidskärt», »grönsvart», »vårblått» o. s. v. verkar i längden ytterst monotont och tröttande. Den poetiska formens mest framträdande egenskap är hos hr Ekelund också egentligen — dess formlöshet. Eller hvad sägs exempelvis om en strof som denna, tagen på måfå ur skocken af hundra syskon:

Genom slutningens täta blommande hasslar
lyser hafvet värmligt mörkblått.

Inne i snärjerna

slår vårdoften mot mig

fin, svag,

och de blåsippkantade rännilarne

blixtra som silfverstreck

utefter slutningarna.

Metoden att på detta vis »göra poesi» af vanlig prosastil är hvarken lofvärd eller ens ny. När den som i Strindbergs »Sömnängarnätter» bäres fram af ett paradoxalt språkande idéinnehåll, som liksom i en explosion sprängt den kompakta prosaformen i dessa oregelbundna skärffvor, må den för en gång accepteras, men... ja, hr Ekelund kanske också förstår halvkvädna visor.

Villigt skall emellertid erkännas, att den unge författaren — ty vi föredraga att tänka oss honom ung — röjer en viss stämningförmåga och god blick för naturens skiftningar. Med strängt sofrad form, med rikare lifsinnehåll skall han kanske en gång bjuda oss mögnare gåfvor.

På *C. & E. Gernandts förlag* märkes — utom Strindbergs skådespel »Påsk», som vi redan i förra numret behandlade — ett nytt dramatiskt verk af *Per Hallström*: *En veneziansk komedi*. Med sin kända förmåga af trovärdig historisk färg och ton ger författaren här en lätt och lekande tidsbild från för-renässansens Venedig, ett kärlekens yra äfventyrs- och lustspel med något af klassisk, nästan shakepearesk klarhet öfver scen- och replikföringen, och som hvars motto man skulle kunna inskrifva den med ett förtjusande skälmeri teknade unga fru Isotta slutreplik i boken: »Detta är icke en värld att fylla med dumma och ovanliga påhitt; det är en värld att göra det bästa möjliga af och njuta sin ungdom i och se fjärlarne slå volter i luften, medan blommorna äro friska, och höra cigalorna spela.»

Som en märklig nyhet tveka vi ej att beteckna *Hemming von Melstedts Noveller i dialog*. Af samme förf. ha tidigare anonymt utkommit de bägge människoskildringarne »Georg Dahna» och »Leo Dahna», som gåfvo innehållsrika, om än något sväfvande

löften. Dessa infrias nu redan i mycket af detta snaste arbete, som, på samma gång det ger ett vittnesbörd om den unge diktarens förmåga och mod att tänka djupt och själfständigt, utmärkes af en verksam, starkt personlig och behärskad formgivning. Den inledande och till omfånget mest betydande »novellen», *Arkitekten Kristian Rolf*, leder visserligen ofta tanken på Ibsen, men denna skildring af ett konstnärssamvetes strid mot det officiella samhällets och den konventionella opinionens förkrossande öfvermakt rymmer så mycket af äkta patos och etsande satir, att den äger sitt eget konstnärliga berättigande. Den är för öfrigt redan så dramatiskt byggd, att den med ringa öfverbetning borde kunna bli lämplig för scenen. En nästan ännu starkare och afgjordt själfständigare verkan når emellertid författaren i de kortare novellerna, såsom *Ett äktenskap* och framför allt den gripande *Ett besök*. Det hela måste erkännas som en mindre vanlig debut.

En bok som vi på det varmaste vilja anbefalla alla föräldrar och uppfostrare och enkanterligen alla unga män, som, lämnande skolans och hemmets ledning och värn, gå ut att på eget ansvar dana och forma sin framtids innehåll, är den franske pedagogen och psykologen *Jules Payots* utmärkta arbete: *Viljan och dess uppfostran*, som i en förträfflig öfversättning utsändts från det Gernandtska förlaget. Slutsatsen af författarens alltigenom fängslande och tänkvärda analys är, att alla kunna vi omskapa våra karaktärer, en hvar på egen hand uppfostra sin vilja, så att vi med tidens hjälp och genom kännedom om vårt väsens lagar nå en hög grad af valde öfver oss själfva. Och under vägen härtill — den visserligen långa och mödofyllda, men med det höga målet i sikte så maktpåliggande att vandra — kan man icke önska en bättre ledare än den djuptänkta och varmhjärtade franske ungdomsvännen.

Från *Hugo Gæbers förlag* har tillsändts oss en samling berättelser: *Det unga Polen*, genom hvilken vi, i en förträfflig tolkning från originalspråket af *E. Weer*, få stifta en högeligen intressant och på starka och skiftande intryck rik bekantskap med ett urval bland de unga diktarne i det olyckliga och förtryckta land, hvars öden alltjämt med en så underbarj medkänslans makt tala till svenska hjärtan. Vår sig de nu heta Zych, Zeromski, Niemojewski eller Wanda Dalecka, dessa unga författare, är det en gemensam grundton som skälfer genom alla deras verk, denna känsla som den sistnämnda själf så målande gifvit ett uttryck i följande ord: »De icke blott se det onda; de höra också snyftningarna. Deras stora hjärtan äro fyllda af nödens och mörkrets jämmer, de lida af andras kval, de tyngas till jorden af bördorna, som de förtryckta bära. Men glömska af sig själfva och utan att fråga sig, om det är mödan värdt, skynda de till räddning, ty de höra ropen på hjälp, och de se att det brinner. Men för att förstå detta, för att hänge sig åt ett sådant lif af oförtröttadt arbete och ojämn strid, måste man äga en gåfva — man måste älska oändligt.»

Ett nationalverk, som förtjänar att införlifvas med hvarje svenskt hems bibliotek, då det nu i en ny edition från *Beijers bokförlagsaktiebolag* räckes oss, är *Georg Starbäcks Berättelser ur svenska historien*. En ny generation har nu växt upp, sedan dessa förträffliga och i bästa mening populära skildringar ur vår ärorika historia senast utgåfvos från trycket, och det bör således vara att vänta, att den nya subskriptionen skall vinna stor tillslutning. Arbetet beräknas utkomma med ett häfte å 25 öre i veckan i högst 108 häften, hvardera innehållande minst 64 sidor, och skall åtföljas af öfver 200 särskildt reproducerade porträtt. Det verkligt billiga priset och den bekväma utgifningsformen böra alltså göra det åtkomligt äfven för de vida kretsar af bildningsökande, som måste nogt väga sina utgifter utöfver lifvets nödort.

Sångarfärden till Paris 1900, den oförglömmeliga, i ungdomsmodets och triumflans strålgans alltjämt skimrande, har nu erhållit sin officiella historieskrifvare i docenten *Rudolf Kjellén*, som »på sångkörens uppdrag» i dessa dagar genom *Wettergren & Kerbers förlag* i Göteborg utsändt en delikat utstyrd volym öfver det rikspopulära ämnet. Som bekant, har redan en tidigare skildring från Upsalasångarnes parisertåg, af hr Knut Nyblom, rönt en vacker bokhandelsuccès, men detta kommer helt visst på intet vis att förminska framgången af hr Kjelléns arbete, som ger en i flere afseenden fylligare bild af den märkliga färden, utan att därför nedtyngas af någon officiel torrhet. Tvärtom genombrusas det från början till slut af en medryckande vind af friskhet och ungdomsglädje, och den litterära formen är den ypperlige stilistens.

Alla teatervänners uppmärksamhet landet rundt vilja vi fästa på det af hr *Albin Roosval* utgifna serierverket *Teatern*, som, med sin utsökta utstyrelse, sina talrika konstnärsporträtt och scenerier ur alla mera märkliga tiljans nyheter i hufvudstaden som landsor-

ten samt sina intressanta och omväxlande bidrag af de bästa pennor, på sitt område bildar ett minnesgalleri af bestående värde. Hvarje häfte kostar endast 1 krona; i det senast utkomna, nr VII, meddelas en mängd utmärkta bilder från Cyrano de Bergerac's framförande på Dramatiska teatern, August Strindbergs »Påsk» m. m. Bland textbidragen märkas en stämmingsfull hyllningsdikt af Daniel Fallström till fru Valborg Hasson-Roxane, en uppsats af Carl Björnberg om »Tre primadonnor» på landsortsscenen (Lotten Seelig Lundberg, Matilda Keyser och Gabrielle Bidentkap) samt en redogörelse för »Svenska teaterförbundet» och dess verksamhet af Ossian Hamrin.

Till sist ett helt kort — ty mera kan väl icke krävas inför det minnet och det författarinnamnet, bägge så kära för svenska kvinnor — påpekande, att *En minnesteckning öfver Ellen Fries af Mathilda Roos* utsändts från tidskriften *Hemäts förlag* och för ett pris af 50 öre säljes till förmån för Ellen Fries stipendiefond. Hvem vill väl dröja att mot denna ringa skärf tillbyta sig njutningen af den varmhjärtade författarinnans förstående lefnadsteckning af den saknade vännen!

J. N—g.

KUNGL. TEATERN har nu äntligen kommit med ett nytt program, nämligen »Tifania», opera i 2 akter af V. Neuvville, samt »Abu-Hassan», sångspel i en akt af Weber. Programmet gafs för första gången på abonnementsföreläsningen i onsdags, hvadan vi först i nästa nummer kunna närmare omnämna detsamma.

VASATEATERN har med sin senaste operett... förlåt, bästa hr direktör... »opera-comique»-nyhet, var det ju, vunnit en succés, som, efter premiärstämningens höga temperatur att döma, artar sig till något i Geisha-stilen. »Gycklarbandet» (*Les Saltimbanques*) bjuder också både öga och öra en synnerligen solid förlustelse. Hvad som kan bli öfver för själen är ju inte lönt att tala om. Att

tränga så djupt eftersträfvat tydligen icke den moderna... ja, vi skriva väl ändå operetten, med hr Ranfts godhetsfulla samtycke. Det allra brokigaste cirkus- och marknadslif med atleter, starka kvinnor, pajazzo's och balettflickor i spanska, ryska, skotska och »orientalska» omklädnader, med bortröfvade grefvebarn, som bli lindanserskor och så grefvinnor igen på sistone, med stiliga löjtnanter, som få de förtjusande små nåderna och de furstligt stora hemgifterna, som de fjolliga gamla onklarne så liberalt släppa till — till allt detta icke så precis nya, men på den snälla publiken alltid lika verksamma operettstoff har nu *Louis Ganne, Le père la victoire's* och *La tsarine's* populära kompositör, satt en piffig, melodiös och schwungfull musik af det lättfattliga slag, som genast fastnar i öronen och gnolas, hvislas och hojtas redan vid afroppandet från premiären. Och fröken *Grönberg* var med och var så »söt och rar» som trots någonsin, och fröken *Grönberg* var med och var så »präktig och galant», som önskas kan, och hrr *Schücker* och *Bergström* sjöng sina allra ljufigaste toner och syskonen *Kühlberg* och hr och fru *Borgman* gjorde alla sina finurligaste *pas* — så nog blir det bra med det programmet alltid! Och för Vasateatern slipper nu en stackars tröttkörd teaterannalys bekymra sig mer på denna sidan midsommar.

SÖDRA TEATERN. Hvar bär det här? vore man frestad att spörja inför åskådandet af alla dessa »kwicka» franska farser, med hvilka vår publik tid efter annan stimuleras, ty »Daddan», den senaste produkten af franskt skämtlygne, ger ej sina föregångare efter i oförfärad cynism.

Det kan visserligen ej nekas, att andra akten har ett par verkligt lustiga poänger; men vid sidan här af får den beskedliga publiken hålla till godo med hela klumpar af kloakgyttja, som behändigt kastas dem i ansiktet, utan att det minsta lilla ljud af protest förnimmes.

Det kan ju och vara ett sätt att taga gyttjebad i denna form; men en annan fråga blir, om den andliga hygienien i längden befordras af sådana af-rifningar.

SÄLLSKAPET O. D. gaf i söndags under director musices Ivar Hedenblads ledning sin vanliga vårkonsert i Musikaliska akademien, som till sista plats var fullsatt af en åhörarskara, hvars lifigaste bifall oförtydligt gällde de sista numren å programmet samt extranumren, d. v. s. gamla välkända studentsånger sådana som »Muntra musikanter», »Till skogs en

HYLIN & COS

FABRIKSAKTIEBOLAG

KONGL. HOFLEVERANTÖR.

UTSTÄLLNINGSTVÅLAR:

VIOL, HYACINTHE, HÉLIOTROPE, SYRÉN M. FL.

THEA-ROS-PARFYM M. FL.

prisbelönta vid 1897 års utställning med

GULDMEDALJ

Försäljes i våra butiker

12 Regeringsgatan — Vesterlånggatan 16
A. T. 64 69. A. T. 24 97.

samt hos alla finare parfymhandlare i riket.

liten fågel flög», »Sätt maskinen i gång», »Våren är kommen», Björneborgarnes marsch m. m. Som nyheter upptog programmet en finsk, en norsk och en svensk folkvisa, den senare bearbetad af W. Svedbom, och som jämte en därpå följande tysk visa, »Das Atlant'sche Meer» af Zöllner, måste omtagas. Konsertens första afdelning utgjordes af de vackra Antigone-körerna af Mendelssohn-Bartholdy, hvilka dock utan tillhörande soli verkade något enformigt. De kräva ock delvis en betydligt starkare kör. Utförandet af de olika sångnumren förtjänar i allmänhet erkännande, om ock en eller annan detaljmärkning skulle kunna göras. Programmet utfylles med ett par orkesternummer, nämligen uvertyren till »Vattendragaren» af Cherubini samt en sats ur Godards suite »Seines poetiques», båda väl utförda af k. hofkapellet.

IGNAZ PADEREWSKI, en af nutidens allra främsta pianister, konserterar härstädes måndagen den 22 dennes.

P., som är ryss till börd och född 1859, har studerat i Varschau och Berlin, senare i Wien under Leschetitzky. Åren 1879—83 var han pianolärare vid konservatoriet i Varschau och har från 1887 gjort konsertresor i Europa och Amerika, hvarvid han blifvit entusiastiskt firad, i synnerhet som Chopinspelare. Äfven som pianokompositör har P. uppträdt med mycken framgång.

Begär mönster af våra nyheter i svart, hvitt eller färgadt.

Specialitet: Tryckt Siden-Foulard, Louise Chiné, Rå- och Tvättsiden för kläder och blusar från 90 öre pr meter.

Vi sälja i Sverige direkt till privata och sända de utvalda sidentygerna tullfritt och franko till bo-staden.

Schweizer & Co., Luzern (Schweiz).

Siden-Export.

Köp Schweizer-Siden!

Doktor F. Lendgiels'

äkta patenterade

Björk-Balsam.

Denna balsam borttager finnar, fräcknar, leverfläckar, solbränna, näsrodnad, por-maskar och andra hudåkommor.

Bestrykes t. ex. om aftonen ansiktet eller andra hudställen med denna björkbalsam, så afskilja sig följande morgon nästan omärkliga fjäll af huden, hvilken därigenom blif-ver bländande hvit och mycket fin.

Ett krus balsam kostar 3: 50. Den där-till hörande Opo-pomada och Benzoes-tvål säljes å 1 kr. pr st eller 5: 50 satsen.

Med hvarje krus följer bruksanvisning jämte flera intyg af kände, framstående lä-kare om dess utmärkta och välgörande egen-skaper. Försäljes i Stockholm hos

Ivar L. Bohman,
53 Drottninggatan 53.

Obs! Sändes till landsorten mot insänd likvid, postförskott eller efterkräf.

MARIA KJELLBORGS

Reformlifsaffär,

24 Narvavägen 24.

STOCKHOLM.

Se fullständiga annonsen i Idun för den 30 mars 1901. (449)

Lundby Skönfärgeri och Kem. Tvätt-anstalt, Göteborg,

behandlar allt till Herr-, Dam- och Barn-garderoben hörande, samt andra i ett hem förekommande persedlar, såsom dukar, täcken, filtar, portieror, möbel- och andra tyger m. m. Herrkostymer lagas m. m. om så önskas. Eget skrädderi. Insänden direkt eller till ombud edra plagg, som tvättas kemiskt, färgas m. m. fort, väl och billigt. Tidsenlig, ny metod.

OBS! Enda anstalt i Sverige, hvilken som specialité uteslutande arbetar med kemisk tvätt och konstfärgning.

Hotell Åreskutan, Åre,

öppnas den 1 maj och rekommenderas turister och luftgäster. Hotellet, som är beläget vid Åre järnvägsstation, erbjuder komfortabla rum och utmärkt restauration. Prospekt på begäran. Beställningar af rum mottagas af Fröken Kristina Hansson, Åre, samt pr telefon af Stora Hotellet, Ytterån. (S. T. A. 86313)

Rättvik.

Ombyte af vistelse-ort, frisk luft är **Hälsa, Kraft o. Energie.**

Kupongböcker, hvori allt inberäknadt för att, efter behag, längre eller kortare tid vistas i Fru Skoghs (firma Wilhelmina Wahlgren) Hoteller i **Rättvik, Storvik** och **Bollnäs**, finnas att tillgå i **Resebyrån, Operahuset** härstädes.

Alkoholfria Viner.

Svensk tillverkning

under kontroll af läkare och handelskemist.

Ofantligt närande och välsmakande. Rekommenderas för friska och sjuka.

Försök våra i smak och näringsvärde öfverträffade: **Sundhets-, Intubi & Maltkaffe.** Våra fabriker försäljas i hvarje välsorterad Speceri- & Viktualie-affär inom landet.

Rikst. 6037. — Allm. t. 7212.

AKTIEBOLAGET FRUCTUS, Fridhemsgatan 13, Stockholm.

30 ÅRIG FRAMGÅNG

MOT FETTSJUKA

MARIENBADER

REDUKTIONSPILLER

af OF SCHINDLER BARNAY

kejsarlig råd, öfverläkare vid Kronprins Rudolf stiftelsen

ERHÅLLES I ALLA APOTEK

Prof. Gärdeffers Läkarne alltid till disposition

ENDAST ÅRTA MED DENNA ETTIETT

ERHÅLLES I ALLA APOTEK

Är tillgå i alla Apotek i Sverige

FROMS VELOCIPEDER

OBS! **äro utmärkta** och af alla, som användande dem, mycket omtyckta för deras stora hållbarhet o. stadiga, lätta gång.

PER FROMS Velocipedfabriks Aktiebolag (Kongl. Hofleverantör)

STOCKHOLM, Mäster-Samuelsgatan 34.

Grennatorssa Brunns- & Badinrättning.

Säsong 1 juni—1 september.

Naturskönt och hälsosamt läge, omgifvet af skog och sjö.

Alla sorters bad. Massage och sjukgymnastik.

Medicinska förfrågningar besvaras af herr doktor **E. Friberger**, adress till 1 juni Upsala. Prospekt och upplysningar lämnas af **AD. HAGMAN**, Växiö.

En utmärkt Fläktvål

är Henrik Gahns Gall Tvål.

Använd på sätt tvålomsloget närmare angifver borttager den alla slags fläckar ur såväl siden- som ylle- och bomullstyger utan att på något sätt skada tyget.

KÖKSALMANACK

Redigerad af

FACKSKOLAN FÖR HUSLIG EKONOMI I UPSALA.

(Föreståndarinna, fröken Ida Norrby.)

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 21-27 APRIL 1901.

Söndag: Nasselkål med förlorade ägg; marinerad lax med brynt potatis; chateaubriand med ryska arter; rödvinskum med västmanländska bakelser.

Måndag: Kalf-frikassé med potatis; rödvinskoppa.

Tisdag: Bräckt skinka med bruna bönor; saftkräm med mjölk.

Onsdag: Favoritsoppa; stufvad med potatis.

Torsdag: Arter med flask; äggstrufvor.

Freitag: Kalkkotleter a la napolitaine; soppa på blandad frukt.

Lördag: Ärtpuré med croutons; bifstek med potatis.

RECEPT.

Chateaubriand (f. 6 pers.). 1 kgr. oxfilé, peppar, salt, 3 1/2 msk. smör, 2 dcl. buljong eller vatten, 1 knippa persilja

Beredning: Köttet tvättas med en duk doppad i hett vatten; filéns yttre hinnor borttagas, hvarpå den skäres i omkr. 3 cm. tjocka skivor, som bultas lätt, och beströs med peppar och salt. 1 msk. af smöret skivas och därmed öfverpenslas köttskivorna, som därefter få ligga 1 tim. Persiljan sköljes, renas och hackas fint samt inarbetas i 1 msk. rördt smör. Resten af smöret upphettas i en stekpanna, bifarna stekas hastigt på båda sidor och uppläggas på varmt fat. Stekpannan urvispas med den kokande buljongen och säsen hälls öfver bifarna. En klick af persiljesmör lägges på hvarje bif. Chateaubriand bör serveras mycket het.

Rödvinskum (f. 6 pers.). 2 1/2 dcl. rödvin, 4 äggulor, 100 gr. socker, 1/2 tsk. finrivet citronskal, 1 msk. hallon- eller rödvinbärgel.

Beredning: Alla ingredienser vispas öfver stark eld, till dess vätskan börjar sjuda och det hela är förvandladt till skum. Vispningen fortsättes, tills skummet afvalnat, då det upphålles i geléskål eller krämkoppar.

Västmanländska bakelser (f. 6 pers.). 1 ägg, 2 äggulor, 100 gr. smör, 100 gr. potatismjöl, 100 gr. socker, 3 droppar mandelessence. Till formarne: 1 msk. smör, 1 msk. stötta skorpor.

Beredning: Smöret smältes och röres med mjölet, tills det blir hvitt. Sockret och äggen röras tillsammans, hvarefter båda blandningarne hopröras väl. Små bakelseformar smörjas med smält smör, som kallnat och rörts till skum. De beströs med rifvebröd och fyllas till hälften med smeten samt insättas i ej allt för varm ugn att gräddas.

Rödvinskoppa med sagogryn (f. 6 pers.). 1 1/2 lit. vatten, 100 gr. röda sagogryn, en bit kanel, 1 1/2 kkp. rödvin, 3 msk. vinbärssaft.

Beredning: Sagogrynen sköljas och påsättas att koka i 1 1/2 lit. vatten tillika

Carl F. Källström

Juvelerare

4 Östra Hamngatan 4

MALMÖ

Specialité: Konstnärlig Ciselering

med sockret, kaneln och citronskalen. Då grynen äro klara, tillsättes vinet och vinbärssaften. Soppan upphettas, men får ej koka och afsmakas med socker samt serveras med skorpor eller biscuit.

Äggstrufvor (f. 6 pers.). 3 ägg, 75 gr. socker, 200 gr. mjöl, 2 dcl. tjock grädda, 1 kgr. flottyr till kokning.

Beredning: Äggen och sockret röras omkr. 1/2 tim. Grädden och det siktade mjölet tillsättes, flottyn upphettas i en järnkastrull, ej vidare än ett tefat. Genom en struftratt eller vanlig tratt ringlas en matsked af smeten fram och tillbaka i flottyn, så att den bildar en genombruten kaka. Då strufvan är gulbrun på undre sidan vändes den med hälsfel, och då den har fått en jämn färg, upptages den och får afrinna på gräppapper. Serveras med sylt.

Kalkkotleter a la napolitaine (f. 6 pers.). 10 kalkkotleter, 1 1/2 msk. salt, 1 tsk. hv.-peppar, 2 ägg, 1 kkp. stötta skorpor, 1/2 kkp. rifven (helst parmesanost), 3 msk. smör, 1/2 lit. buljong eller vatten; 2 kkp. videalmakaroner, 2 lit. vatten, 1 msk. salt, 3 msk. tomatpuré eller smält smör.

Beredning: Kotletraden tvättas med en duk doppad i hett vatten, kotleterna huggas därefter, putsas samt bultas ett slag på hvarje sida. De

beströs därefter med salt och peppar öfverpenslas med de uppvispade äggen och vändas i de stötta skorporna. Blandad med osten. Kotleterna brunas därefter i smöret, buljongen påspädes, och kotleterna få färdigsteka under 4 tim. Makaronin sköljes och påses i saltadt och kokande vatten. Då den är mjuk, uppslås den och öfverspasas med vatten för att ej klibba tillsammans. Tomatpurén eller det smälta smöret tillsättes under försiktig rörning. Kalkkotleterna serveras på midten af serveringsfatet och makaronin rundtomkring.

LÄKARERÅD

ENHVAR af Iduns läsarinna äger att denna afdelning erhålla fria läkarråd. Förfrågningar insändas till redaktionen med påskrift: »Till Iduns läkare».

23-ÅRING. Ni bör använda s. k. thyrejodin. Detta måste dock ske under tillsyn af läkare.

SPÖRJANDE. Se svar till Landsflicka 1) i n:r 8 samt till Mor 1) i n:r 10. ÄNGSLIG. Utom allmän behandling (af en neurasthenie), ledd af läkare, som noga känner er, vore måhända i detta fall hypnotisk behandling lämplig.

GAMMAL PRENUMERANT. Se svar till Tur i n:r 5.

SJUKLIG FEMTIOÅRING. 1) Oftast 2) Ja. 3) Ja, i de flesta fall. 4) Jo, om hjärtat och hjärtats käril äro de hufvudsakligen angräpnade. 6) Diet, bad, gymnastik, o. d.

PRENUMERANT. Måste behandlas hos läkare. Jämför svaret till Svea i n:r 8.

E. M. Se svar till Kajsa S-r i n:r 8. Ni får med all säkerhet igen häret efter några månader.

A. 40 ÅR. Måste undersökas, ty detta kan ha olika orsaker, s. k. katarri i mellanörret, vaxpropp, eller också t. o. m. bero på inre orsaker.

23-ÅRIG FLICKA. Ni torde kunna få bort dessa fläckar (hudsvamp sannolikt) genom att i 2-3 omgångar använda den i n:r 3 för 23-ÅRIGA Anna T. föreskrifna salivan.

SVARTA SILLEN. 1) Ja, i svårare fall. 2) Ja. 3) Nej. 4) Ja. 5) Blott i högradigare fall. 6) Rubbningar i nervsystemet af olika slag.

FREJA-MAGASINET

C. E. LAGERSTRÖM Specialaffär för Damartiklar STOCKHOLM. FÖRSÄLJNINGSLOKALER: 18 HUMLEGÅRDSGATAN 18, 18 GOTGATAN 18, 29 DROTTNINGGATAN 29. KONTOR OCH LAGER: 18 HUMLEGÅRDSGATAN 18.

B.G. 1) Se svar till Landtflicka 3 i n:r 8. 2) Beskrifningen för ofullständig för bedömandet af arten af dessa »blemmer».

GRETA (N:r 11). Ni torde lämpligast använda den regime, som angifvits för Bertha L-s 2) i n:r 7.

E. J. Då ni tyckes vara Stockholmsbo, är det väl enklarest och bäst att rådfråga läkare, som behandlar dylika sjukdomar, så mycket mer som ert eget namn på sjukdomen ingalunda klarör, af hvad slag den är. Jämför svaret till Svea i n:r 8.

GRETA (N:r 2). Om där står saltbehandling, så är det tryckfel; skall naturligtvis vara salvbekhandling (den i svaret angifna). För själfva »slappheten» (hvad är detta för öfrigt?) intet att göra.

Dr - d.

FRÅGOR

ENHVAR af Iduns läsarinna äger att denna afdelning framställa förfrågningar rörande husliga eller andra angelägenheter till besvarande af läsekreten. Äro frågorna af den art, att de rätteligen höra hemma i annonsafdelningen, intagas de dock icke.

N:r 192. Undertecknad blefve tacksam för alla de meddelanden som kunna lämnas om seder och bruk angående påskäggen och deras användande i olika trakter af vårt Land. Undrar om en gammal sed att påskafkonen krossa äggskalen till hjälp för skeppsbrutna sjömän ännu är gängse? Intresserad.

Dr P. Engelstedt, 8 Grefsgatan 8. Lungtuberkulos o. utvärtas sjukdomar Hvard. 9-11 och 2-4. Helgdagar 9-11. Ö. 35 39. Rikst. 59 88.

Tandläkare Osc. Bohrn, 72 Drottninggatan 72. Artificiella tänder. Plombering etc. Smärtförtagande medel vid operationer. Hvardagar 10-3; Helgdagar 10-11. Allm. Tel. 48 73.

Tandläkare HJALMAR JUNGNER, EMELIE JUNGNER. Hamngatan 26. Rådfrågningsstid 1-2. Sönd. 11-12. Andra tider efter öfverenskommelse. Allm. 161 56.

Tandläkare John V. Lindh-Hygrell, 17 Karlavägen 17. Allm. tel. 130 57. Hörnet af Sturegatan och Karlavägen.

Tandläkare Sjögquist, 6 Sturegatan 6, Stockholm.

Tandläk. Elias Widfond, 25 Regeringsgatan 25. Träffas kl. 10-3 och 1/2 5-1/2 6 e. m. Plomb. oc. insättning af artificiella tänder

Doktor O. Wides Kurs i Massage, Sjuk- & Frisk-Gymnastik motsvarande Gymn. Centralinstitutets kurs för kvinnliga elever. Upplysningar och prospekt genom Doktor O. Wide, Stockholm

Doktor J. Arvedsons Kurs i Sjukgymnastik, Massage och Pedagogisk gymn. (friskgymnastik) i hufvudsak lika med Gymnastiska Centralinstitutets kurs för kvinnliga elever. Kursen är 2-årig med början 1 okt. Upplysningar och prospekt genom doktor J. Arvedson, Stockholm.

Siden-blusar kr. 3: 80 till högre pris - 4 meter! - porto- och tullfritt. Profver omgående; likaså af svart, hvitt och kulört »Henneberg-siden» från 65 öre till kr. 16.60 pr meter. G. Henneberg, Siden-Fabrikant (k. och k. hofl.) Zürich.

Extra fina rökta Skinkor (Yorksaltning) hos Slakteriaktiebolaget Norrmalm, Kungsgatan 10, Strandvägen 17, Kungstengsgatan 25.

Smögens Hafsbad (Bohuslän). Säsong 10 juni-15 sept. Alla vänliga badformer. Friskaste läge i yttersta hafsbandet. Hafsvattnet med betydlig salthalt. Frituftslif utan societetsväng. God och billig restauration. Vidsträckt utsikt. Nyanlagda vägar och park. Godt tillfälle till fiske och segling. Läkare: Dr ALFRED SÖDERBERG, adress Smögen. Prospekt på begäran. (S. T. A. 86826)

WIKLUNDS VELOCIPEDER 1901

Fördubblad tillverkning! Nedsatta priser! Velocipeddelar, alla slag, tillverkas på beställning. Velocipedtillbehör i väl sorteradt lager. Reparationer af alla slags velocipeder. Aktieb. A. Wiklunds Velocipedfabrik, Utställning & Minutförsäljning: 8 & 9 Norrbro, Kontor & Fabrik: 24 S:t Eriksgatan, Stockholm.

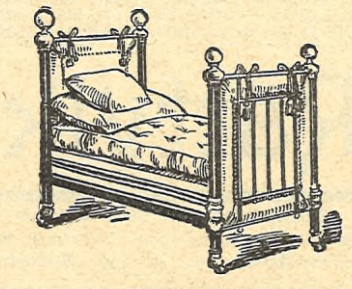
Kronisk Snufva och Svalgkatarr behandlas med inre smärtfri massage (med instrument) af Professor G. Cederschiöld. Träffas hvardagar 2-4. Engelbrektsq. 5.

MIN nästa (ettåriga) kurs för damer i massage och sjukgymnastik börjar 1 okt. N:r 29 Regeringsgatan). Närmare genom prospekt. Ständig adress: Saltjöbaden. Dr Emil Kleen.

Damhårarbeten. Peruker, Benor, Flåtor, Länkar m. m. i tusental. Insänd hårprof så erhållas flera arbeten att välja på. Obs. Vi signera ej postpaket med »Hår». Herr och Fru E. MALMBERG 58 Klarabergsgat. 58.

Gratis och franco erhålles ny rikt illustrerad priskurant för 1901 från C. J. JOHANSSONS Musik-Instrumenthandel, 22 Österlånggatan 22. STOCKHOLM.

Andra häftet af »Moster Emmas Väfbok», mönster med illustrationer till vackra hemväfnader, lämpl. till gardiner, möbelytter, herkostymer, promenad- och bruddräkter, erhålles mot 1 kr. 35 öre postförskött från Andersson, Bjärstad, Kuddby

John Yttermans Sängklädersaffär. Billiga priser. 11 Stora Nygatan, Stockh.

Divaner från 42 kr. Chäslonger från 22 kr. Resärmadrasser 15 kr. Järnsängar. Sängkläder och alla slags Möbler. Fraktfritt inom Sverige från G. R. Danielssons Verkstäder, Liljeholmen.

Rikstel. 44 39. Allm. Tel. Liljeholmen 49. Ny illustrerad Katalog för 1901 sändes gratis till landsorten då porto följer.

Sommaren nalkas. Med 200 kronor uppsättes Vatten- & Limonadfabrik. Fackkunskap obehöflig. Obetydligt utrymme. Skrif till F. Th. Frostenson, Malmö.

Prima torr Björk-, Al-o. Barrved samt Anthracit, Kol o. Kokes hos J. O. OLAUSSON, Roslagsgatan, midt för Tegnérg. Allm. tel. 62 79

Största Ekmöbelfabriken i Sverige är Oscar Edvard Ekelunds Snickerifabriks Aktiebol. i WIRSERUM, som rekommenderar sina välkända tillverkningar af möbler, specialitet ekmöbler. Rikhaltigt lager, torrt trä, reelt arbete moderata priser, ferm expedition. Illustrerad priskurant, fotografier och ritningar af möbler i olika stilar, däribland de allra modernaste, erhållas franco på begäran. Tillverkning äfven enligt insända ritningar. Egen möbelfabrik. Filial i hufvudstaden, Birgerjarlsqatan 22, där prof af fabriken tillverkningar kunna beses.

Den gör en god affär, som vid behof köper Visitkort, Stämpel, Sigill, Korta varor m. m. från **John Fröberg, Finspong**. Illustr. prisk. gratis, ej franko.

På begäran får jag härmed intyga, att under år 1900 har vid härvarande Postkontor af herr John Fröberg inlämnats 36 250 st. vanl. paket samt 11,721 postförsöksförsändelser

Finspongs Postkontor den 14 jan. 1901.
E. Wærnmark, Postexpeditör.

Herr John Fröberg har från härvarande Järnvägsstation under år 1900 afsändt 16,406 kolly div pappersvaror.
Finspong den 14/1 1901.
A. L. Larson, Stationsinspektör.

N:r 193. Vore tacksam, om någon ville gifva uppgift på några böcker i anatomi, som vore lärorika och lättfattliga. Har tillfälle låna böcker på bibliotek.

N:r 194. Var god och säg ett oskadligt medel, som gör håret märkt.

N:r 195. Är det någon, som vet någon bot för en sjuårig gosse, som lider af epilepsi? Jag läste i Idun för 1891 att det var någon, som hade reda på någon huskur därför, som oestod uti diet.

N:r 196. Vill någon amatör- (eller annan fotograf) säga mig, huru man skall tona och fixera Celloidinbrefkort? Jag har försökt göra det omsorgsfullt, men det vill ändå ibland bli fläckar på den hvita botten. Säkert vore många flere än jag tack samma för ett svar härå.

N:r 197. Af sakkunnig, erfaren person, ombedes upplysningar om, hvilka som äro de bästa lungstossanatorier i Norge, och hvilka som halva de lättaste kommunikationerna från Kristiania (ej sjövägen). Stor vikt rästes vid komfort och förstklassig mathållning. Lika önskvärdt vore att få reda på, om det i Sverige finnes något fint, privat pensionat, där lungstoppatienter mottagas, och där man kan få njuta af ett angenämt familjelif och en god omvårdnad?

N:r 198. Hvar god och gif mig upplysning om hvar jag kan erhålla texten till valsen: »Se i mitt öga» af W. Rosenzweig?

N:r 199. Kan någon upplysa mig om, huru många sorters skrifmaskiner det finnes i marknaden, ungefärliga priser å respek. sorter, samt hvar man köper de billigaste?

Prenumerant i A.
N:r 200. Hur mycket kostar det att låna böcker på Teosofiska Biblioteket? Behöfver man sätta pant för att erhålla boklån därifrån? Önskar studera Teosofisk litteratur, man har ej råd att ofra så mycket därför.

N:r 201. Deltog i 8:de nordiska skolmötet i Kristiania i somras, men har ej erhållit den vanliga redogörelsen öfver mötet. Kanske någon sådan ej utdelats, eller är det endast jag som blifvit utglömd?

N:r 202. Finnas några stipendier att söka för folk- eller småskolelärare eller lärarinna för deltagande i föreläsningkurserna i Lund eller Upsala?

N:r 203. Hvem äger prästboställen och stamhemman, kronan eller församlingarne?

N:r 204. Vill någon godhetsfullt säga mig förlattaren till »Granadas belägring» samt, om det är någon utländing, hvem som öfversatt den till svenska språket?

N:r 205. I hvilket nummer af Idun för 1897 var Aino Aechts biografi införd? Finns numret att få köpa?

N:r 206. Skulle någon kunna gifva mig upplysning om huru härborstar och kammar lättast regöras?

N:r 207. Hvad fordras för att vinna inträde vid något handelsinstitut i Hamburg? Hvilket är bäst? Pris för kurs, inackordering m. m.? Hvilken tid är lämpligast, höst eller vår att vinna inträde?

N:r 208. Jag har ytterst klenst bröst, och har haft blodspottning två gånger. Det är vänstra lungan som är mycket angripen. Är det någon som blifvit botad för samma sjukdom, gif då en liten glimt af hopp åt en djupt bedröfvad.

N:r 209. Finns bot för körtelinflammation? Den sträcker sig öfver hela bröstet upp mot halsen, och ut åt armen.

N:r 210. Kan någon upplysa underteknad om, hvilka villkoren äro för att vinna inträde vid diakonissanstalten å Ersta, huru lång tid som erfordras för att utbildas till diakonissa, samt om diakonissa måste förbinda sig att lefva ogift längre eller kortare tid?

Aktiebolaget Lindells Möbelfabrik,
f. d. Joh. Aug. Lindell & Söner.
Kongl. Hofleverantör.

Möbler i alla moderna stilsorter.
Möbler i renässans, roccoco, Louis XVI och empire.

Skicklig möbelfabrik. Måttliga priser.
Vid inrättande af nytt hem eller ombildande af gammalt införda alltid ritningar och kostnadsförslag från

Aktiebolaget Lindells Möbelfabrik,
NORRKÖPING.

N:r 211. Hur är svenske pastorn Nathan Söderbloms adress i Paris?

N:r 212. Kan någon upplysa mig om, hur det kommer sig, att rågsiktbullar spricka rundt omkring nedre kanten? Huru skall man förekomma detta? Äro bullarne för mycket eller för litet jästa?

N:r 213. Hvad är lämpligaste platsen att utbildas till barnmorska? Hvilka fordringar? Huru lång tid kan kursen taga? Kostnaden?

N:r 214. Kan någon gifva mig anvisning på en person, fullt förtrogen med förhållandena å Nya Zeeland och hvilken kan antagas villig lämna samvetsgranna och fackmässiga upplysningar om utsiktarna därstädes, jämförda med dem i Queensland exempelvis, för en ung framsträfvande man utan kapital som önskar genom jordbruk arbeta sig fram till en oberoende och god ställning?

N:r 215. Hvilka växter torde bäst löna mödan att odla för försäljning åt drogerihandeln?

N:r 216. Hvad är medelpriset på ett par kanariefåglar och — ett par getter?

N:r 217. Vill så gärna veta, hvilka förutsättningar man behöfver för att våga söka plats som föreståndarinna för ett barnhem eller med andra ord, huru man bäst utbildar sig till en lämplig sådan. Kan någon lämna upplysning om några olika slag af sådana anstalter (statens eller enskilda) samt om ändamålet med deras verksamhet? Kan man

ha utsikt att på detta sätt försörja sig, eller måste man vara ekonomiskt oberoende? Kanske att någon, som själf innehar dylik befattning, ville vara nog vänlig att meddela sina erfarenheter. Småskolelärarinna.

SVAR

ENHVAR af Iduns läsarinor uppmanas lifligt att till inbördes nytta i mån af förmåga besvara insända frågor. Svaren insändas till redaktionen, och angifves all tid tydligt nummer å den fråga de gälla. Åt de tre af våra läsarinor, som under årets lopp tillfylltestgörande besvarat det största antal frågor, komma vi som en uppmaning att vid dess slut utdela tre pris, hvardera bestående af 25 kronor. Förden skull bör en hvar, som insänder svar, alltid underteckna med samma signatur.

Nervositet och nervsvaghet äro de vanligaste benämningarna på ett numera särdeles allmänt utbredt lidande. Sjukdomen beror på en öfverretning af våra nerver och dessa måste om man grundligt vill kureras det onda stärkas och göras blodrikare.

— Därom bör ni helst förfäga eder en frimärksaffär, t. ex. hos Lichtenstein (välnummerad), Regeringsg. 64. Olga.

N:r 90. Rumäniskt kärlekslif är komponerat af J. Ivanovici och finnes intaget i Musikvännen för år 1890, häftet n:r 11. Finnes den ej att köpa kan afskrift erhållas hos fru Selma Liljeholm, Scheelegatan 16.

N:r 91. Vid Nääs slöjdskola hållas tvååriga sommarkurser. Den första från 12 juni till 24 juli och den andra från 31 juli till 10 september. Undervisningen är fri, men afgifterna för mat och bostad utgå med omkring 60 kr. eller något därofver för hel kurs. Vid hemresan, efter genomgången kurs, äger deltagare rätt att färdas på statens järnväg mot half afgift. Ansökan (till sommarkurserna) bör insändas nu för dess hållre under adress: »Styrelsen för August Abrahamssons Stiftelse, Nääs, Floda station». Inträdesansökan bör åtföljas af präst-, läkare- och tjänstgöringsbetyg. Skolan har godt anseende och berättigar till säkra platser.

N:r 92. »Hundvån» torde få både nytta och nöje genom att läsa »Vackra Kar» af Saunders (öfvers. af Matilda Langlet) och »Konsten att umgås med djuren» af L. E. Björkman. Lotten.

N:r 87. Finner ni själf guldmédaljen lämplig som brosch, vet jag inte hvad som kan hindra er från att använda den som sådan.

N:r 88. Försök komma in och få praktisera på någon kemisk station, t. ex. i Örebro.

N:r 89. Omfrågade frimärkes ovan-

No 4711

Eau de Cologne
(blå och gul etikett).

Den är den äkta, starkaste, varaktigaste, mest uppräckande och stärkande.

Försäljes af alla välsorterade parfymhandlare.

liga färg har uppkommit på något kemiskt sätt, sedan märket utlämnats från postverket — är det stämpelad har antagligen stämpelfärgen ändrat originalfärgen, som ofta sker på våra gula märken.

Feltrycket har antagligen »kon» it genom något fel i tryckplattan. Insänd märket till Redaktionen för »vensk filatelistisk tidskrift Stockholm, med returporto, om vidare upplysningar önskas.

GÖTEBORGS KEX & BISCUITS äro faktiskt de bästa. Pröfva och döm! * **ALBERT** * **MARIE**

A.-B. Gustaf Holmbloms Kappaffär.
Största sortiment af PROMENADDRÄKTER och KAPPOR i alla modets fasoner. Nyheter inkomma dagligen (under säsongen) från utlandets förnämsta konfectionärer. Fabrikation förstklassig

38 Vesterlånggatan 38.

Stockholms Tattersall.
Kroppsrorelse är hälsa.
Ridning är en den bästa och nyttigaste kroppsrorelse.
Ridlektioner för nybörjare. Promenadrift. Ridkurser. Ridklubbar med musik. Undervisning i terrängridt.
50 lektionshästar.

I flaskor om 1 och 2 liter, motsvarande 3 å 6 liter matättika.

För dem som önska en verkligt god och aromatisk ättika är detta fabrikat vida af föredraga framför den skarpa koncentrerade ättiksyran.

Allmogeväfda
ommargardiner från 50 öre meter.
Begär prover från Hushållnings-Sällskaps Slöjdmagasin, Karlskrona. (472)

Seminariekursen
vid ANNA SANDSTRÖMS skola, Karlavägen 1 A, Stockholm, börjar instundande hösttermin sitt andra läsår. Seminariet, som för dem, hvilka önska erhålla betyg, är tvåårigt, afser i främsta rummet att såväl teoretiskt som praktiskt utbilda facklärarinor i humanistiska ämnen, men vill äfven för andra unga kvinnor bereda tillfälle att förkobra sig i särskilda ämnen. Praktisk undervisning i främmande språk. Vidsträckt valfrihet. Prospekt lämnas på begäran.

STOCKHOLMS INTECKNINGS-GARANTI-AKTIEBOLAGS BRAND- och DYRKFRIA FÖRVARINGSHVALF
(öppna alla söckendagar kl. 1/2 10-4)
Innehållande c:a 1,650 st. skåpfack. Årlig hyra för fack, beroende af storleken, 20, 25, 35, 50 kronor. Testamenten, Gåfvobref och dylika handlingar emottagas till förvaring; äfvenledes emottagas värdepapper i öppet förvar. (S. T. A. 82410)

På Fr. Skoglunds förlag har i dagarne utkommit:
Marie Corellis nyaste och märkligaste arbete
En Mönster-Kristen.
Öfvers. från engelskan af Emilie Kullman.
Förra delen. Pris kr. 2: 75.
Af originalet såldes på några veckor 150,000 ex.

Prenumerera genast å
Iduns Modetidning!

Vacker sommarbostad.
En mil från Jöcköping 1/4 mil från Husvarna, cirka 300 fot öfver Vettern finnes 6 rum och kök samt trädgård att hyra.
Vidare upplysningar lämnas af
Ingenjör Victor Pagels,
Stensholm, Husvarna.

Malmö Best Patent
säljes af de flesta Mjöl- och Specialhandlande.

Privat sjukhem
med alla bästa anseende och mycket anlitadt af våra yppersta läkare, är att öfvertaga den 1 juli eller 1 sept 1901 på synnerligen fördelaktiga vilkor. Närmare upplysningar genom Stockholms Uthyrningsbyrå, Kungsträdgårdsg. 12, Stockholm.
Öfverstinnan Thulstrup & Co.

Tillkännagifves
att Ombergs Turisthotell, Alvastra, åter öppnas 1:sta maj och rekommenderas i sommarvästerns och turisternas benägna hägkomst. Lätta kommunikationer, härligaste läge och moderata priser.
Fru EDA RHENSTRÖM.

Au Bonheur des Dames.
60 Drottninggatan 60.
STOCKHOLM.
Specialité: Band, Hårprydnader, Brudslöjtyll, Orangeblommor och Solfjädar m. m. i stort urval.

Observera!
I full gång varande finare affär med yppersta läge i Stockholm kan på grund af ägarinnans tilltänkta afflyttning till utlandet nu gånast få öfvertagas på mycket förmånliga vilkor. Synnerligen lämplig för bildadt fruntimmer, som disponerar 10,000 å 20,000 kr och vill utan risk erhålla hög afkastning på sitt kapital samt dessutom en angenäm, själfständig verksamhet. Närmare upplysningar lämnas beredvilligt och kostnadsfritt å Stockholms Uthyrningsbyrå, Kungsträdgårdsg. 12, Stockholm.
Öfverstinnan Thulstrup & Co.

Felväfda Hvita Trådgardiner

med obetydliga väffel i blommorna.
Nya, eleganta mönster,

75 cm. breda	2.50	1.50	pr luft.
85 " "	3.00	2.00	" "
95 " "	3.50	2.75	" "
105 " "	4.00	3.50	" "
125 " "	5.50	4.50	" "
135 " "	7.50	6.00	" "
150 " "	12.00	7.50	" "

Rullgardiner
med amerikanska käppar och alla tillbehör
bortslumpas till 2.50 pr st.

Zederfeldt & Hansen,
6 Observatoriegatan 6, Stockholm.

Tills jag den nästa gången bröt
Mig fram ur tidens ström och gifver,
Hvad jag måhända sist ej gaf,
Och då till dubbel glädje blifver,
En ljuspunkt uti tidens haf.
Jag var förut i detta landet
En sällsynt glädje, ty man höll
Mig fången uti Romar-bandet,
Och ända tills det sönderföll
Jag var en okänd vän för mången
Förargad pys och sorgsen mö;
Nu hissas flaggan högt på stängen,
När upp jag går, i sol och tö;
Ty jag släppts lös ur gamla dräkten,
Jag kommer nymodig och glad
Att glädja unga nutids-slakten
Och ställa upp dem i parad.

Ledig annonsplats!

Småord:
Hvad fick Israel i öken
Som en lisa för sin möda?
Namn på mången liten fröken.
Fågel, helt superb till föda.
Säg, hvad vinden plägar taga
Kanske lättast utaf allt?
Det, som hafvets vågor draga
Fram och åter utan balt.
Svensk, som går i nationaldräkt;
Tvänne juda-folkets stammar.
Föremål, för män'skor otäck,
Som viss fågel glad anammar.
Hvad är småbarnens förtjusning?
Hvad är deras största fruktan?
Låter som en stilla susning;
Annat ord för viss slags tuktan.
Hvad den lille manas vara.
Liten länk i årets kedja;
För kemister svekfull fara.
Hvad den uppger, som tar städja.
Så ett litet flicknamn till,
Sedan punkt jag sätta vill.

FYRKANT.

	1	2	3	4
1	a	a	e	e
2	f	g	g	i
3	i	i	k	k
4	l	l	r	r

1) Mansnamn, 2) stad, 3) vattendjur, 4) äggdjur.
Bokstäfverna omkastas så, att de hvarandra motsvarande lod- och vågräta raderna gifva samma ord.
HELFRID.

LÖSNINGAR

TILL TIDSFÖRDRIFVET I N:R 15.
REBUSEN: Öfverseende.
LOGOGRYFEN: Brefbäraren: bref, ref.

CHARAD.

Min gamla tant mitt första är,
Och med stort jämmod hon det bär.
Vissit händer det, i alla fall,
Hon blir mitt andra, när man skall
För henne reda, riktigt klar,
En svärtydd sak och man ej har
Det fålamod, det lugna sätt,
Hvartill den gamla kan ha rätt.
Ni skulle själf — hon säger då —
För en gångs skull få smaka på
Mitt helas alla obehag,
Ni blefvo nöjda på en dag.

SIBYLLA.

LOGOGRYF.

Jag är ett mål för mångens längtan,
Ty mycket godt jag med mig för;
Små gossars och små flickors trängtan
Mig famnar med mitt tillbehör.
Man drömmer om mig, undrar spörjer,
Hvad jag skall bära i mitt sköt',
Och svek jag drömmarne, man sörjer,

Ledig lärarinneplats.

Vid Elementarläroverket för flickor i Falun blir en ordinarie lärarinneplats ledig från och med början af instundande läsåret. Lönevillkoren äro, förutom sedvanligt bidrag till pensionsafgift, en årlig lön, som månadsvis utbetalas i början af hvarje månad, af 1,100 kr. under de 5 första åren, 1,200 kr. efter 5 års och 1,400 kr. efter 10 års tjänst vid läroverket. Den blifvande innehafvarinnan af platsen skall ikläda sig skyldighet att meddela undervisning i engelska kl. VII (begynnande klass) och VIII samt i historia och modersmålet i läroverkets mellanklasser.
Hugade sökande böra senast måndagen den 22 instundande april hafva ingifvit sina till styrelsen för läroverket ställda ansökningar, adresserade till undertecknad, styrelsens ordförande, som på begäran lämnar närmare upplysningar.
Falun den 30 mars 1901.
(G. 106389) C. J. DAHLBÄCK, rektor.

PLATS.

En enkel och anspråkslös flicka, som vill åtaga sig en husjungfru göromål, såsom städning och servering samt delvis hjälp med två barn om 6 och 3 år, erhåller plats på landet, i mellersta Sverige, från den 1 Juli. Svar med uppgift om pretentioner m. m. motses under adress »M. D.» Iduns expedition.

PLATSSÖKANDE.

EN FLICKA önskar medfölja till badort, att tillse större barn eller som hjälp till äldre eller sjuklig person. Goda rek. Svar till »A. N.» Iduns exp.

SOM husmors hjälprea eller att på egen hand sköta hushåll, söker bildad flicka plats. Kan matl., bak, sömnad. Svar »Idog», Iduns exp. f. v. b.

SOMMARPLATS önskas af undervisningsvan elementarlärarinna. Goda rek. Svar märkt »B-n» till Iduns exp. f. v. b. (555)

EN UNG, bildad flicka, önskar nu i vår plats i god familj. Är kunnig i alla husliga görom., sömnad, finare handarb., samt konstväfn. Svar till »Prästdotter», Iduns exp.

KVINNL. SJUKGYMN., erkändt skicklig massös, sök. anställn. på landet, hälsat där flera patient. kunna erh. Svar till »Bra och billigt», Iduns exp., Sthlm.

UNG, anspråkslös flicka, önskar plats i bättre familj på landet (häst prästgård) som hjälp och sällskap af fru. Hemmastad i husliga sysslor. Svar till »Anna», Norrköping p. r.

BILDAD FLICKA, anspråkslös, godt ljuvne, kunnig i matl., bak, syltning, sömn., söker plats. Svar »Hushållsaktigt» under adr. S. Gumælii Annonnsbyrå, Sthlm.

Från Konservatoriet

utexamnerad, ung lärarinna, önskar till sommaren plats på landet i finare familj, för att undervisa i sång och piano. Svar »Musikalisk», Iduns exp.

YNGRE, van lärarinna, önskar plats att läsa med mindre barn. Kunnig i ljudm., språk och musik. Utm. ref. Små pret. Svar till »L. C.» Iduns exp.

SJUKSKÖTERSKA. Plats sökes för någon sjuk af en flicka som genomgått sex månaders kurs på länslasarett och dessutom varit anställd på sjukhus i Stockholm. Den sökande äger särskild vana vid barn. Svar avtäckas till »Elmor», Eskilstuna p. r.

PLATS SOM VÄRDINNA i bättre änkekamans- eller ungdomshem, sökes af en bildad 27 årig dam, som äger flerårig vana såsom sådan och är fullt förtrogen med alla i ett hem förekommande sysslor samt vid mindre barns vård. Korrespondens kan inledas med »A. T.» adr. Iduns exp. (527)

MUSIKLÄRARINNA,

utex. elev från Kongl. musikkons. i Sthlm, och som flera år innehaft plats vid statens läroverk, önskar under sommarferierna plats i familj, att mot fritt villr undervisa i sång, piano eller orgel. Äfven kan undervisning i teckning och målning meddelas. Svar till »Sommarhem 1901», Norrtelje p. r.

EN FRISK och anspråkslös, 22-årig flicka från landet önskar snarast plats att sköta och vårda någon sjuklig person samt att deltaga i hvad som förefaller inomhus. Svar emotes tacksamt af »Jenny», Örningsbo och Fläckebo.

EN UNG, företagsam flicka, af god familj, önskar plats i godt hem. Hon är kunnig i handarbeten och husliga sysslor, samt något i matlagning. Svar emotes till »Småländska», p. r. Göteborg.

BILDAD FLICKA, fullt kunnig i alla husliga görom., händig med sömnad, praktisk, duglig, frisk, gladlynt, önskar plats. Svar »23 år», Iduns exp. f. v. b.

PLATS PÅ LANDET som husföreståndarinna, värdinna eller hjälp åt husmodern, önskas till den 1 maj af bildad, stadgad flicka, kunnig i matlagning, bakning, klädes- och linnesömnad samt finare handarbeten. Svar före den 25 april till »Pålitlig», Sala p. r.

UNG, bättre flicka, som genomgått 7-kl. elementarläroverk och handelskola, önskar plats på kontor, bank eller också i familj såsom skrifvträdare. Goda betyg företes. Svar jämte nödiga upplysningar torde sändas till »G. M. S.» Arvika p. r.

UNG FLICKA, bild, musik, hemma i tyska spr., söker pl. som sällskap i hem eller på resor. Goda ref. Svar till »22 år», »lilalpostk. Köpmang. Göteborg.

LEGITIMERAD, kvinnl. gymnast, ledig under sommarmanäderna, önskar plats i familj på landet. Svar till »Centralist» under adr. S. Gumælii Annonnsbyrå, Sthlm.

EN ANSPRÅKSLÖS FLICKA, musikalisk, kunnig i sömnad och villig att deltaga i alla inomhus förefallande göromål önskar plats i god familj. Inga lönepretentioner. Reflekterande hära torde insända svar i bref märkt »20 år», Helsingborg p. r.

EN FLICKA, 28 år, som genomgått 8 klassig elementarskola, undervisningsvan, god handstil, talar engelska, önskar plats på kontor, såsom skrifvträdare eller också som lärarinna vid skola eller i familj. Löneanspråk små. Svar till Edit Svensson, Promenaden 3, Falun.

EN BÄTTRE 21 ÅRS FLICKA, van vid barn, önskar lindrig plats med lön; äfvenså en musikalisk, bildad flicka, som vill undervisa i musik, önskar mot fritt villr komma till Norrland. Vidare fru E. Flannius Byrå, Klarabergsg. 35.

EN UNG BILDAD FLICKA önskar plats i familj från första Maj eller Juni som sällskap och hjälp. Svar märkt »M. Y.» Iduns exp.

EN BÄTTRE FLICKA önskar plats i prästgård, där hon är villig bitr. husm., har förut innehaft plats. Lön och fri resa önskas. Svar märkt »Signe», adr. Ucklum.

En ung, bildad flicka,

önskar komma i en ansedd famij för att där vara bebjälpig med husliga göromål och dessutom vara som sällskap. Lön fordras ej. Svar till »Ordningsful», Hvellinge p. r. (G. A. M. 69734)

SJUKGYMNAST, kvinnlig, ung och stark, söker anställning i familj eller vid badort. Svar till »A. O.» Nordiska Annonnsbyrå, Göteborg.

PRÄSTGÅRD eller ä egendom nära i Sthlm, önsk. inackordering för en ung flicka. Stockholms Nya Förmedlingsbyrå, Kammakareg. 48.

INACKORDERING erhålles från början af maj i trefligt hem i Småland, nära järnv. station. Barrskog, massage och bad. Piano. Lungsiktiga emottagas icke. Svar till »Hemtrefnad», Iduns exp. (541)

BILLIG INACKORDERING under sommarmanäderna juni-augusti kan erhållas i liten familj på landet i Småland af en ung, bildad flicka, som önskar få sällskap af ensam dotter i familjen. Reflekterande torde, med uppgift om ålder, skriftligen hänvända sig till »Inackordering», Iduns exp. f. v. b. (534)

INACKORDERING på landet, häst i Stockholms närhet, önskas under sommarmanäderna. Svar till »Lärarinnor», Iduns exp.

Inackordering önskas

i godt och angenämt hem å någon större egendom i närheten af stad och vid saltsjön, af en bildad, 29-årig dam. Svar med prisuppgift, märkt »M.» p. r. Lund.

bär, ära, far, arf, Ebba, bärare, feber, Fa-ber, abbé, bra, fröre, rar, räf.
PALINDROMEN: Lots — stol.
VOKALFÖRÄNDRINGSGÅTAN: Slask, slisk, slusk.
LABYRINTGÅTAN: Eget land är alltid kärast och dess skog bland alla grönast.
ARITMOREMET: Blålocka: kål, kol, bål, lack, lock, boll, lokal, bock, ål.
IFYLLNADSGÅTAN: Tomhet — saknad:
1) trähus, 2) onska, 3) mosaik, 4) harpun, 5) Elvira, 6) tränad.
GEOGR. KEDJEGÅTAN: Weser: 1) Volterra, 2) Ekolsund, 3) Santerre, 4) Emmerick.

BREFLÅDA

REDAKTIONENS BREFLÅDA.
»Lillans mamma». Vi frukta nästan, att ett slikt »hejdunderande» födelsedagsfirande af en liten tearing, som ni skildrar, med presenter lasstals, högtidlig uppvaktning af hela slakten, festmiddag med vin och skålar, i hvilka själfva det märkvärdigt försigkomna föremålet deltagar, och så stor barnbal som afslutning på det hela, icke skulle väcka det odelade gillande bland Iduns många mammor, som ni föreställer eder, hvarför det kanske är välbetänkt att låta det hela »stanna inom familjen».
M. M. Smakar allt för mycket onatur och falsk romantik.
Erika Homo Eder »Vårkänning» fick genast »landkänning» — af papperskorgen.
Af Göthe. Patriotism är ett — skaldskap ett annat.
Lisa. Uppslaget godt, men ej tillräckligt konstnärligt utfördt.
Emil M. Tarfvär ännu betydlig öfverarbetning. Måhända kunna vi själfva vid tillfälle verkställa en sådan och behålla därför manuskriptet. Senast sända dikten omöjlig.

Mellins Food

är det enda näringsmedel för barn och sjuka, som för sina öfverlägsna egenskaper erhållit guldmedalj vid världsställningen i Paris 1900.
Prof af MELLINS FOOD erhålles gratis och franco från
AXEL LENNSTRAND,
Gefte.

—l-n. Med nöje. Detta — och mera. A — no. Femtioelva gånger förut behandladt — och bättre!
Bergy. Nej, berättelsen anses icke »lämplig för ofvannåd tidning».

Carola. Med all respekt för tant Eleonoras åsikter i äktenskapsfrågan, finna vi dem dock ej af den betydelse, att vi kunna bereda dem plats i Idun.

»Israels släkting» kan nu när som helst anlägga sorgdräkten.
Erika Lindström. Användes ej.

E. R. Hjärtligt tack för de sympatiska raderna och dito hälsning! För den lilla uppsatsen torde vi dock näppeligen finna användning.
A. M. Helt visst är villan bättre än ver-serna.

G. C. Omöjligt!
dt. Dito.
B. M. Gammalt, gammalt nytt för Idun. Användes ej.
J. J. Välkommen med dokumenten »till påseende».

EXPEDITIONENS BREFLÅDA:
»T. A.» Balingslöf. Annonsen kostar 2 52 pr gång.
»Sina och Britta». Annonsen kostar 1,50 pr gång.
»L. M.» Vingåker. 1,80 pr gång, rest. torde insändas.

M:ME V:ve Louis Philippe, 7 rue Bara, Paris, mottager inackorderingar i sitt »Pension de famille» på längre och kortare tid. Nära Luxembourg och La Sorbonne. Utmärkta svenska och utländska referenser. Vidare meddelar Frk. Gunhild Petterson, Karlaplan 2, Stockholm.

EN BÄTTRE FLICKA, van vid alla inom ett hus förekommande göromål, kunnig i finare och enklare handarbete samt något kunnig i linnesömnad, önskar plats på landet, att vara husmoderns hjälp. Är villig att betala 25 kr. Svar till »B. 22 år», Iduns exp.

INACKORDERING

under sommaren erhålla 2 unga flickor i officersfamilj å naturskönt belägen landegendom. Vidare meddelar Fru E. Key-Åberg, Åbonäs & Tranås.

18-ÅRIG NORRLÄNSKA önskar inackordering i prästfamilj eller bättre familj på landet. Svar & prisuppgift sändes till »18-årig Norrländska», Iduns exp. f. v. b.

EN 22-ÅRIG, musikalisk flicka, af god familj, önskar mot att betala något, till sommaren komma till större egendom, häls i Norrland, där ungdom finnes. Är villig deltaga i husliga göromål samt äfven gifva pianolektioner. Svar med uppgift å ref. torde sändas till »M. N. O.» Iduns exp.

INACKORDERINGAR

öfver sommaren eller för helt år mottagas vid den naturskönt invid sjö belägna villan Charlottendal, en half timmes promenad från Gnesta järnvägsstation. Närmare meddelar Fröken Hilma Wetterholm, adr. Charlottendal, Gnesta. (522)

2:ne bättre flickor

önska komma i ett godt och bildadt hem, prästgård eller större egendom i Skåne, invid skog och sjö, för att grundligt lära allt som hörer till ett fint hushåll, hälsat där ungdom finnes och tillfälle gifves att äfven få lära finare handarb. och konstv. Svar med prisuppgift m. m. till »Bildadt hem», Gumælii Annonnsbyrå, Malmö, snarast möjligt.

Å LANDTEGENDOM, belägen vid en större insjö i en af södra Sveriges naturskönaste trakter, erhålles inackordering, särskildt öfver sommaren. Goda kommunikationer, vacker park, stor trädgård, bad, roddbåt. Tillfälle för unga flickor att erhålla goda lektioner i konstslöjd, språk och musik samt att deltaga i och lära husligt och trädgårdsskötsel. Svar till »S. M.» Iduns exp. (547)

INACKORDERING för en ung flicka önskas i prästgård eller i större egendom. Belägen i hög skogstrakt. Vill gärna läsa ett par timmar dagligen med mindre barn, elser hjälpa till med skrifning, så att pris därigenom ställer sig billigare. Svar med utsatt pris till »Godt hem», Varberg p. r.

PRÄSTGÅRD i naturskön trakt, där ungdom finnes, kan god inackordering erhållas för 1 å 2 flickor. Svar till »40 kr.», Åsen.

ETT STILLA, anspråkslöst hem i mellersta Sverige, kan ett nervöst eller lindrigt sinnessjukt, snyggt fruntimmer blifva inackorderadt med huld omvårdnad. Svar till »J. A.» under adr. S. Gumælii Annonnsbyrå, Stockholm.

ETT MUSIKALISKT fruntimmer med stilla sätt men nedstämdt lynne efter en sjukdom, önskar en billig inackordering i vänlig och god familj. Svar med utsatt pris till »Ellen» under adr. S. Gumælii Annonnsbyrå, Stockholm, f. v. b.

Inackorderingar

emottagas i en vacker, skogrik trakt af Småland nära sjö och 2 km från järnvägsstation. Upplysningar erhållas under adress Officersfru., Smålandspostens expedition, Vexjö. (G. 12864)

KVINNLIG SJUKGYMNAST önskar under sommarmanäderna inackordering i bättre familj på landet, där undervisning kan erhållas i handarbeten m. m. Den sökande är villig meddela massage inom familjen. Svar med uppgift om pris till »Sjukgymnast», Iduns exp. (513)

Sommarinackordering

erhålles på egendom i Småland, läget högt, nära 1000 fot öfver hafvet, friskt, vackert, vid sjö och barrskog. Pris för dam 55 kr. för herre 65 kr. i månaden. Närmare genom fru Anna Nordenskjöld, Bjädesjö pr Landsbro. (487)

LONDON.

För en å två unga flickor som önska lära tala engelska, erbjudes god inackordering uti bildad svensk-englisk familj nära London. Bästa referenser. Svar till »Svenskt Engelskt hem» under adress S. Gumælii Annonnsbyrå, Stockholm, f. v. b. (G. 1962)

TVÅ ÄLDRE DAMER, som vilja dela rum, erh. inackordering i lugnt, godt hem å naturskönt landegendom. Pris 50 kr. pr månad. Vidare uppl. lämnas af »A. M. E.» Mölnbo. (515)

EN FRISTAD PÅ LANDET erbjudes under alla årstider personer i behof af frisk luft, hvilat från öfveranstängning eller ro till studier. Pris från 100 kr. pr månad. Cecilia Fröding, Tyra Göbel, adress Malm-sjö, Tumba. Allmänna telefon: Grödinge 10. (G. 106137)

EN PRÄSTGÅRD i mellersta Sverige, i närheten af järnväg och större stad, kan en enkel och snäll flicka få bli inackorderad för att öfva sig i husliga bestyr samt väfnad om så önskas, mot 30 kr. i månaden. Svar till »Express», Iduns exp.

INACKORDERING önskas öfver sommaren af fru med 2 barn och barnjungfru, hälsat å egendom ej allt för långt f ån Stockholm. Svar till Tapetaffären, 8 Malmstorgsgatan, Stockholm.

Pellerin's Margarin är bäst!

Den, som behöfver siden, E. Spinner & C:i, förr J Zürrer's Sidenfabrik, Grundlagd 1825. Zürich.

Sparkasseräkning 5 proc. ränta. Nordiska Kreditbanken 8 Drottninggatan 8 Mynttorget 4 Drottninggatan 102

Barnängens

Eau d'Ambre Rosée och Extrait d'Ambre Rosé samt Savon de Barnängen.

Nya, fashionabla, med utsökt angenäm och varaktig parfym samt synnerligen smakfull utstyrel.

Brages räntor fördelaktiga. Ingen förvaltningsavgift.

Isif BRAGES Hufvudkontor, 12 Kungsträdgårdsg. Stockholm.

Eda Sanatorium och järnkälla

i närheten af Charlottenbergs järnvägsstation. Säsong 10 juni-1 sept. - Naturskönt läge. God restauration. Förträfflig järnkälla. Gyttebad och andra bad severas. Pris per vecka för rum och mat från 22.75 till 38.50. Prospekt på begäran från Doktor Grill, adress till 1 juni, Falun, sedan Eda sanatorium, Charlottenberg. (G. 106495)

CARL BROMAN & C:o Manufakturaffär och Damskrädderi Lager af franska Siden- och Ylletyger. 34 Drottninggatan 34. STOCKHOLM.

Capsuloids

är den bästa järnmedicin.

Hvarför?

Emedan Capsuloids innehålla endas naturligt järn, omsorgsfullt utdraget ur friskt oxblod. Emedan de vanliga järnpreparaten, såväl piller som mixtur innehålla en mängd stark syra, och därför äro så förstörande för magen och tänderna. Emedan Capsuloids aldrig innehålla syra, och därför äro lämpliga för äfven den klenaste mage hos gammal eller ung, och de svårta ej tänderna. Emedan all vår kraft och energi beror på mängden af det naturliga järnet i blodet, och Capsuloids tillföra blodet just den därpå behöfliga kvantiteten. Emedan hälsa, frisk färg, kraft, energi och god matsmältning samt god sömn utan all fråga är en följd af den riklighet af blod som frambringas genom att intaga Capsuloids. Emedan allt det järn, som finnes i Capsuloids, genast upptages af blodet, åstadkommer rikligt god blod och resultat, som visat sig genom att gifva Capsuloids för hufvudvärk, hjärtklappning, benägenhet för svimning och förstoppning, som så ofta åtfölja blodbrist och bleksot. äro i högsta grad påfallande. Erhållas i Sverige å alla Apotek å Kr. 2,50 pr ask. Enda fabriks-fabrik: Capsuloid Company, 31 Snow Hill, London.

Gamlestadens Herkules-Väfnader Rekommenderas FABRIKS MÄRKE

Skånes Enskilda Bank

uthyr i sitt brand- och dyrkfrla

Förvaringshvalf

fack mot årlig hyra af 20, 25, 35, 75 kronor, beroende på storleken.

Med anledning af Clematis' värdefulla uppsats i I. un för d 10 febr. Om farorna vid barns uppfödande med komjölk, få vi härmed som fullt jämförlig med alla förekom, rattländska apparater framhålla:

BABY

SVENSK DIFLASKAPPARAT rekommenderad af professor Medin. Apparaten kostar komplett med 8 flaskor och kokkärl kr 6:-- Dito utan kokkärl. 3: 50 Med hvarje apparat följer Kortfat

tade regler för späda barns uppfödande med komjölk af professor O. Medin. Apparaten, som redan vunnit särdeles stor spridning äfven i grannländerna, är, utom af professor Medin och dr Carl Flensburg i Idun för den 2 mars 1892, förordad af e. o. professor W. Pipping i Helsingfors och dr Chr. Doderlein i Kristiania m. fl. Säljes i parti hos hrr G. Åhranson & C:o, Stockholm och i minut hos hrr Alb. Stille, Ch. O. Werner, Josephsson & Agren, Sandbergs bosättningsmagasin, Kuntze & C:o, Numa Peterson, Åkerholmska bosättningsmagasinet samt alla apotek i Stockholm. I Göteborg i Ch. O. Werners filial Dessutom å de flesta apotek i riket

Husqvarna Velocipeder

Guldmedalj vid Världsutställningen i Paris 1900, tillfredsställa alla anspråk på en förstklassig velociped. Försäljning genom Husqvarna Depoter och öfriga återförsäljare å alla större platser i Skandinavien & Finland.

Nornans Familj-Symaskiner

äro erkända som de förnämsta. Prydliga * Lättgående * Lättskötta. Syr finaste linnesömnad till tjockaste doffel utan omändring af maskinen. Syr knapphål, hälsömnad, broderar, stoppar söndrigt linne. Fullständig undervisning. Nornans Symaskins-Verkstad, 6 Birger Jarlsgatan 6.

Färsk fisk när som helst

här man till honds genom att köpa Gadus' Fiskkonserver: Färskt, pressadt Torsk kött och "Sillsardiner" i blockburkar om ca 1 kg. Dessa konserver motsvara näml. i smak och sammansättning färsk fisk. Med ett bekvämt och mångsidigt användningssätt förena de fördelen att hålla sig fullkomligt friska i så godt som obegränsad tid och under alla temperaturförhållanden. Till förbrukning i hushållet anbefalla vi särskildt vår torsk-kött och kan därjeför - i likhet med vanlig färsk fisk - tillagas till en mangfald finare eller enklare rätter, allt efter smak. Närmare anvisning medföljer hvarje burk. På begäran erhålles äfven från resp. försäljare eller genom direkt hänvändelse till oss gratis och franko en broschyr med utförligare redogörelse för konserverna. Fabrikanterna hafva senast belönats med guldmedalj vid världsutställningen i Paris 1900. De finnas att tillgå hos hrr speceri- och viktualiehandlande. GADUS' FABRIKER, Göteborg.

Nyttigt och outhärligt i hvarje hem

att hafva tillhanda vid tryck, frost- och brännskador, särbehandling, icke endast för att skydda mot mikroorganismer, utan äfven till att häfva värk och inflammationer, räknas dr P. Håkansson's Salubrin af alla, som lärt känna och använda det. Likaledes saknas det icke å något toalettbord, dit det en gång vunnit inträde, såsom det bästa medel för hudens vård och tändernas vård. Om dess användning för nämnda m. fl. ändamål lämnas redogörelse i den beskrifning, som åtföljer hvarje flaska Salubrin. Allmänheten varnas mot efterapningar af fabrikkatet. Salubrin tillhandahålles i parfym-, speceri- och färgaffärer. Partilager hos Geijer & C:o, Stockholm.

Nyaste & finaste Parfym för nästuden Perles d'or Wilhelm Rieger, Frankfurt a.M. Finnes i alla finare parfymaffärer.

GETÅ PENSIONAT fridfull rekreationsort, öppen sommar och vinter. Härligaste läge på Kolmårdens sluttning vid Bråviken. Schweizernatur. Komfortabla treffiga rum. Utmärkt kök. Prospekt på begäran. Järnv. o. postadr. ÅBY. Rikstelefon.

Fru Örn's Atelier, STOCKHOLM, 19 Tunnelgatan 19. Specialitet: Kappor, Promenadkostymer, Brudstymlar. Londoner-, Pariser-, Wiener-mode. Elegant. Väckändt.

Göteborgs Enskilda Bank Brunkebergstorg 12. Sparkasseränta 5 proc. Bankaktiebolaget Stockholm-Öfre Norrland, Drottninggatan 6. Hushållräkning 5 %. Kassafack till 15, 20, 25 kronor.

Depositionsräkning Räntegodtgörelse 5 1/2 proc. Aktiebolaget Stockholms Diskontobank Hufvudkontor: REGERINGSG. 1 Afdelningskontor: HÖTORGET 8.

MUSIKINSTRUMENT! Sträng- och Blåsinstrument alla slag, Mek. Vefinstrument, Speldosor, åkra MAGDEBURGER-DRAGSPEL, Munspel, Strängar samt öfriga tillbehör m. m. köpas föredelaktigast hos BENGT DAHLGREN'S AKTIEBOLAG ARSENALSGATAN 1, STOCKHOLM. Priset med FÄRLAGDA PLANSCHEER erhålles kostnadsfritt på begäran.

Gnid icke sönder tvättkläderna på tvättbrädet och med skurborsten. Lagg dem i stället i blöt i en ljum lut af Lagermans Tvättpulver, Tomten, så sparar ni både kläder och arbete. Säljes hos alla välförsedda hrr speceri- & dvershandlande i riket. Prisbelönt senast vid Världsutställningen i Paris 1900.

MARKISER PERSIENNER TÄLT, FLAGGOR PRESENNINGAR SEGELDUK HÄSTTÄCKEN MATTOR P. ERICSSON & CO Hufvudkontor: GÖTEBORG Filialkontor: STOCKHOLM

Banyuls Trilles. Ett aptitgivande, magstärkande vin, afsedt för konvalescenter och svaga personer i allmänhet. Rekommenderadt af många hrr läkare. Pris pr butelj kr. 3,50 hos HÖGSTEDT & C:o, Stockholm, 32 Regeringsgatan.

TANGENS NYHETER Stryktädda Gardiner SVENSKT MALMÖ 1896 STOCKHOLM 1897 BERGÉN 1898 FABRIKAT